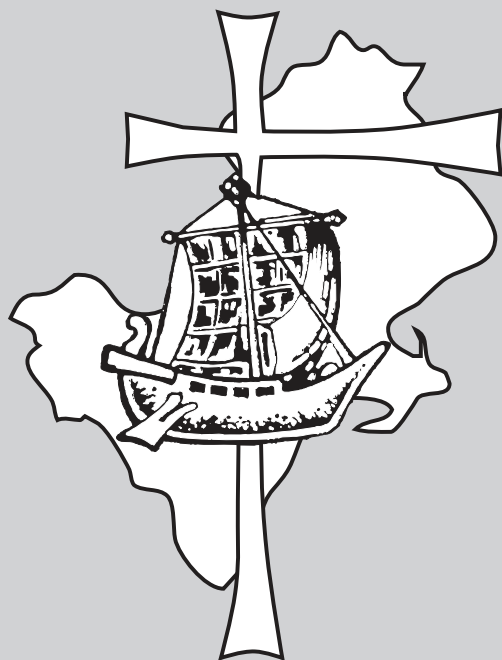
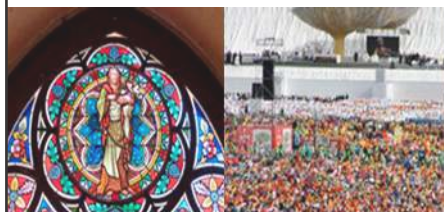

Butlletí Oficial del Bisbat de Tortosa

ABRIL 2020

UMAS

su mutua de seguros

*35 años asegurando instituciones religiosas
y entidades de labor social*

C/ Santa Engracia, 10-12 -28010- MADRID
TLF: 91.319.10.10 www.umas.es

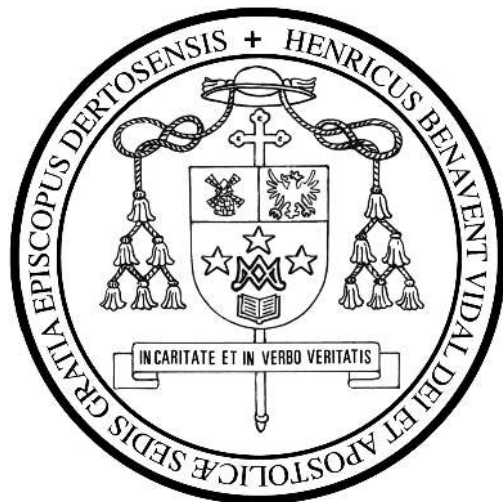
**Venda d'Equips, TPV's, Consumibles i Accessoris. Servei Tècnic.
Aplicacions a mida. Internet i Xarxes. LOPD. Formació.**

www.gis.cat

**C/ Vergés Paulí, 2
43500 — Tortosa**

**Telèfon: 977 588 082
Correu-e: gis@gis.cat**

Butlletí Oficial

DEL

BISBAT DE TORTOSA

ANY CLXI - TOM CXXXIII

Abril 2020

Núm. 4

Sr. Bisbe

Homilia del Sr. Bisbe en l'Eucaristia de Diumenge de Rams *Santa Església Catedral de Tortosa, diumenge 5 d'abril de 2020*

- Lectures:

1a: Is 50, 4-7

Salm: 21

2a: Fl 2, 6-11

Ev: Mt 26, 14-27,66

Benvolguts germans que participeu en aquesta celebració, aquí a la catedral i pels mitjans de comunicació social. Avui comencem una Setmana Santa molt singular, en la que tantes persones i famílies estan vivint de prop el misteri del dolor i del sofriment.

Saludo especialment a les persones grans i als malalts. Desitjo que aquests dies siguin per a tots, malgrat les circumstàncies actuals, una font de gràcia i de benedicció.

1.- Celebrem la victòria de la Creu

La celebració del Diumenge de Rams té dues vessants: per una part és un dia de festa i de victòria: celebrem al Senyor que entra en la Ciutat Santa per viure la seua Pasqua, en la que sortirà vencedor del pecat, que és la font de tot mal i de la mort. Per altra part no és una victòria fàcil, perquè Jesús l'aconseguirà després d'un combat dur, de molt sofriment, va perdre fins i tot la vida. La Paraula de Déu,

i especialment la lectura de la Passió del Senyor que hem escoltat, és molt rica i ens permet entrar en eixe misteri de mort i vida que ens disposem a celebrar al llarg d'aquesta setmana. Us convido a meditar tres aspectes del missatge que se'ns ha anunciat.

2.- La Creu fa visible el mal del món

El primer és que la mort del Senyor no és una casualitat ni un accident, sinó la conseqüència del mal del món. Els deixebles no han estat a l'alçada: l'han traït, l'han abandonat o l'han negat. Els grans sacerdots, que volien desfer-se d'Ell, han buscat motius per acusar-lo, perquè no els tenien. Però sembla que en eixe moment tot s'hi val: la mentida i els falsos testimonis. El mateix poble que el Diumenge de Rams l'aclamava com a Rei, en el moment del judici ha canviat d'opinió, demana l'indult d'un assassí i condemna a l'autor de la vida. El procurador romà, que deuria garantir la justícia, sabent que el volen matar per enveja, no vol complicar-se la vida. En el fons, quan llegim el relat de la passió una pregunta sorgeix en cadascú de nosaltres: ¿no és aquesta una radiografia del nostre món?

3.- Solidaritat de Jesús amb el sofriment de la humanitat

En segon lloc veiem com Jesús accepta tot el sofriment del món. És el preu que ha de pagar per donar-nos la vida: el sofriment de les tortures; de veure's injustament condemnat; de la profunda soledat al sentir-se abandonat pels amics i pel seu poble. Fins i tot experimenta el major sofriment moral que qualsevol ésser humà pot arribar a viure: sentir que Déu l'ha abandonat. Perquè quan una persona pensa això, llavors perd tota esperança. L'evangelista Sant Mateu ens narra que Jesús en la Creu va pregar amb les preguntes del Salm 22, que comença amb un crit d'angoixa –“*Déu meu, Déu meu, ¿per què m'heu abandonat?*”- però que acaba amb una confessió d'esperança –“*em farà viure per a Ell*”- Jesús ha portat sobre seu tot el dolor del món, però ho ha fet confiant en Déu. Pensem en aquells que aquests dies viuen també la soledat: els malalts que en els hospitals no poden tenir els familiars al seu costat; els qui viuen sols; els ancians de les residències, que no poden rebre visites. A vosaltres us vull fer arribar una paraula d'esperança: no esteu sols, Déu és a prop vostre com va estar al costat de Jesús.

4.- Jesús respon evangèlicament al mal

I finalment ¿com viu Jesús tot això? ¿Com reacciona? No utilitza les tàctiques del món per defensar-se; es posa confiadament en mans del Pare; venç el mal amb una benedicció; voluntàriament ho assumeix per fer-se solidari de tots els qui pateixen. Com diu l'apòstol Sant Pere, *“no obrava amb violència ni tenia mai als llavis la perfídia; quan l'insultaven no responia insultant; quan el turmentaven no responia amb amenaces, sinó que confiava la seua causa a Aquell que judica amb justícia”*. I tot això ho va fer perquè nosaltres seguim les seues petjades i no visquem més com a pecadors sinó com a justos.

Que la celebració de la passió del Senyor ens porte a desitjar seguir l'exemple d'humilitat i obediència de Crist, perquè el nostre món arribe a ser signe i començament del seu Regne.

Que així sigue.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

Homilia del Sr. Bisbe
en la celebració de la Cena del Senyor
Santa Església Catedral de Tortosa,
9 d'abril de 2019. Dijous Sant

- Lectures:

1ª: Ex 12,1-8.11-14

Salm 115,12-18

2ª: 1Co 11,23-26

Ev: Jn 13,1-15

Benvolguts germans que participeu en aquesta celebració del Dijous Sant, aquí en la catedral, formant una petita comunitat eucarística, o que la seguïu pels canals de TV que fan possible que les celebracions litúrgiques de la catedral, en aquesta Setmana Santa tan

especial, arriben a tot el territori de la nostra diòcesi de Tortosa. A tots vosaltres, la meua salutació.

1.- Jesús va vindre a servir i donar la vida

Celebrem avui el començament del Tridu Pasqual acompanyant al Senyor, que es disposa a recórrer el camí cap a la Creu. Com aquells deixebles, també nosaltres avui, asseguts a seua taula, volem estar amb Ell en els últims moments de la seua vida.

Abans de Dijous Sant, quan ja era conscient de la possibilitat d'un final violent i havia anunciat 3 vegades als apòstols la seua passió, aquests encara discutien entre ells qui seria el més important en el regne de Déu. Jesús els reprèn i els desvetlla com havia viscut i com anava a morir: *“el fill de l'home –els va dir– no ha vingut a ser servit, sinó a servir i donar la vida en rescat de molts”* (Mt 20, 28-32). Servir i donar la vida. Aquestes paraules constitueixen la clau per a tot el que havia sigut la vida del Senyor, i també pel que anava a ser la seua mort.

Eixe mateix missatge és el que vol transmetre als deixebles i també a tots nosaltres, no amb paraules sinó amb gestos. En l'última Cena –ho hem escoltat en la segona lectura- pren el pa, el parteix i el reparteix als deixebles. El mateix fa amb la copa de vi. I ho explica: el pa partit i repartit i el vi compartit són el seu cos entregat i la seua sang vessada per nosaltres, són la seua persona i la seua vida, que arriben a la fi en la Creu.

Jesús, que sap que el volen matar, es lliura Ell mateix. Abans que li lleven la vida la dona per nosaltres, i ho fa perquè ens estima. I és eixe amor el que converteix la Creu, que és una mort violenta, en una donació amorosa que és font de salvació. Allò que ens salva no és el fet físic de la mort de Crist, és l'amor amb el que va viure eixa mort. Perquè era un amor que estava disposat a tot per nosaltres. Havia vingut a donar la vida.

Mentre sopaven Jesús va rentar els peus dels apòstols. Ell, el Senyor, el Fill de Déu, al fer-se home ha volgut ser el nostre germà, però no n'ha tingut prou: no ha volgut ocupar el primer lloc ni el més important entre els homes, sinó el darrer. No s'ha conformat amb ser el nostre germà, ha volgut fer-se el nostre esclau; ha volgut estar amb el lloc de tots aquells la dignitat dels quals no és respectada; ha volgut rentar els nostres peus, fer el treball dels últims; ha renunciat a la forma de Déu i ha volgut aparèixer sota la forma d'esclau.

2.- Jesús es va fer el nostre servidor

A més de dos gestos trobem dos manaments. Quan el Senyor institueix l'Eucaristia diu als deixebles: feu això per celebrar el meu memorial. Quan renta els peus dels deixebles els diu: també vosaltres us ho heu de fer els uns als altres. I això què significa? Sant pau ens dirà: feu-vos servidors els uns dels altres per amor. De la mateixa manera que no es poden separar els dos gestos tampoc es poden separar els dos manaments. El lavatori dels peus és l'Eucaristia que es fa vida. Perquè fer-se servidor dels altres per amor no és altra cosa que fer vida allò que significa l'Eucaristia. Una Eucaristia que no ens porte a estimar els germans i a fer-nos servidors dels últims, dels més pobres, dels que més pateixen, és un gest buit perquè no ens mou a una autèntica vida cristiana.

Valorem la tasca de tots aquells que en l'Església i en el món volen fer-se servidors dels pobres. I especialment en aquests dies difícils, valorem la tasca d'aquells que volen fer-se servidors dels qui més pateixen, i fem-nos nosaltres també solidaris amb ells.

3.- Els sacerdots, servidors de l'Eucaristia i dels seus germans

En la tradició de l'Església catòlica s'ha unit sempre la institució de l'Eucaristia a la institució del sacerdoti. Això té un gran sentit perquè nosaltres, els sacerdots, volem fer vida lo que signifiquen aquests dos gestos de Jesús el Dijous Sant: volem ser servidors de l'Eucaristia i servidors de tota la humanitat. Us demano que aquests dies que, malauradament, no podrem trobar-nos en la mesa de l'Eucaristia, pregueu també per nosaltres, per tots els sacerdots, per a què siguem fidels a aquesta missió tan gran que el Senyor ens ha confiat. Si la vivim amb fidelitat, Ell es fa present en el caminar de la història humana i de cada persona.

Que així siga.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

Homilia del Sr. Bisbe
en la celebració de la passió del Senyor
Santa Església Catedral de Tortosa,
10 d'abril de 2019. Divendres Sant

- Lectures:

1ª: Is 50,13-53,12

Salm 30,6.12ss.

2ª: He 4,14-16;5,7-9

Ev: Jo 18,1-19,42

Benvolguts germans que participeu en aquesta celebració a través dels canals de televisió, que possibiliten que els fidels de tot el territori del bisbat visquem units la Setmana Santa.

1.- Esglai i admiració davant el Crucificat

Avui, Divendres Sant, commemorem la mort del Senyor. La celebració és sòbria i, a la vegada, rica en gestos i símbols, alguns dels quals no es tornen a repetir al llarg de l'any litúrgic, com la postració silenciosa del celebrant al començament i el ritu de l'adoració de la Creu, en el que som convidats a mirar l'arbre on morí el Salvador del món. Els nostres sentiments davant el Crucificat avui no són altres que els del profeta Isaïes quan contempla a eixe personatge misteriós del que ens ha parlat la primera lectura: el servent de Jahvé: esglai en veure'l tan desfigurat per les tortures i els sofriments que ha rebut a mans de tota la humanitat; però també admiració, l'admiració que provoca en tots els pobles veure com ha acceptat eixe sofriment, ha pres damunt seu els nostres dolors, ha mort per les nostres faltes, ens ha curat per les seues ferides, i tot sense obrar amb violència ni tindre als llavis la perfídia.

¿Per què el món s'esglaia davant la Creu de Crist? El Concili Vaticà II recordava que l'ésser humà és capaç de fer lo millor i lo pitjor. En la Creu de Jesucrist es descobreix lo pitjor que pot eixir del cor de l'home. Ho veiem en el relat de la passió que hem escoltat: els interrogatoris dels grans sacerdots, el judici al que és sotmès per part del procurador romà, les tortures que ha de sofrir... Tot ens porta a preguntar-nos ¿com és possible que les persones puguem albergar tanta crueltat? Quan pensem del que som capaços, no podem fer altra cosa que esglaiar-nos.

¿Per què avui el món s'admira quan contempla el Crucificat? Perquè en Ell resplendeix lo millor que hi ha en el cor de l'home. De fet hem escoltat en la passió com Pilat està constantment entrant al pretori per interrogar Jesús i sortint per parlar amb els jueus. En una d'eixes sortides treu Jesús, el presenta al poble i diu: "aquí teniu l'home". Sense saber-ho, Pilat ens ha dit una gran veritat: Jesús és l'home perfecte, l'home en el que no hi ha cap mal, l'home que només sap fer el bé, l'home que s'ha mantingut en fidelitat a Déu. Ens esglaiem perquè es posa de manifest el que som capaços de fer els homes, però també ens admirem perquè d'eixe condemnat a mort ens venen tots els béns.

2.- Pregària universal i adoració

La Carta als Hebreus ens ha anunciat que Jesús, per la seua passió "*s'ha convertit en font de salvació eterna*" (He 5,9). De la Creu brolla una font de vida, com hem vist en l'escena de la llançada: del costat obert de Jesús brolla la sang i l'aigua que simbolitzen totes les benediccions i totes les gràcies que ens venen per la seua mort. Per això la litúrgia d'avui és tota ella una invitació a la pregària. Preguem per la humanitat sencera, no oblidem ningú, perquè desitgem que a tots arribe la gràcia de la Redempció que naix del costat obert del Salvador. En aquesta pregària, aquest any per indicació del Papa, recordarem també els qui sofreixen la pandèmia que estem vivint.

També adorarem l'arbre de la Creu. Recordar la passió del Senyor, com ho fem cada vegada que resem el Via Creu, o quan llegim algun dels relats que ens han transmès els Evangelis, o quan la celebrem solemnement en el Tridu Pasqual, té un fruit espiritual en els nostres cors: ens ajuda a créixer en l'amistat amb Jesucrist.

Sant Joan ens narra que vora a la Creu de Jesús hi era la seua mare. Maria estava patint, com tants germans nostres aquests dies. Però també creia: la seua fe era més forta que el dolor; el dolor no havia matat en Ella la fe. Demanem-li a la Mare del Senyor que el dolor que estan patint aquests dies tantes persones al nostre voltant no mate la seua fe.

Que així siga.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

Homilia del Sr. Bisbe
en el Diumenge de Pasqua de Resurrecció
Santa Església Catedral de Tortosa,
12 d'abril de 2020

- Lectures:

1ª: Ac 10,34.37-43

Salm 117,1-2.16-17.22-23

2ª: Col 3,1-4

Ev: Jo 20,1-9

Benvolguts germans que participeu en aquesta celebració del Diumenge de Pasqua aquí a la catedral, formant una petita comunitat eucarística que representa al poble de Déu. Una salutació especial també als malalts i als qui des de les vostres cases seguiu la celebració pels canals de televisió que abasten les comarques del nostre bisbat. A tots us desitjo una bona Pasqua en la alegria del Senyor Ressuscitat.

1.- La vivència pasqual de Maria Magdalena

El diumenge de bon matí, quan encara era fosc, Maria Magdalena se'n va al sepulcre. Els sentiments del seu cor eren de dolor i d'amor: dolor per la mort d'Aquell que havia il·luminat la seua vida i per l'absència del qui l'havia alliberada de totes les angoixes. Jesús havia sigut per a ella una llum que semblava que ja s'havia apagat. Però eixe dolor no havia apagat l'amor perquè del seu cor no havia desaparegut la gratitud al Senyor per tot el que havia rebut d'Ell.

Quan va al sepulcre no imagina el que havia passat. Per això quan veu que està obert i buit pensa que s'han endut el cos. L'horitzó en el que Maria viu li fa pensar que el Senyor està mort. L'únic consol que pot trobar és recordar tot el bé que Ell li havia fet. Per ella mateixa és incapaç de sortir d'eixa dinàmica de mort. De fet, quan els deixebles tornen a casa després de l'escena que hem escoltat en l'evangeli, queda vora al sepulcre plorant, perquè al dolor de la mort s'afegeix el de la desaparició del cos. En eixe moment no té motius per a l'esperança. Únicament la presència del Senyor que la crida pel seu nom, l'alliberarà d'eixa angoixa, li obrirà un horitzó d'esperança

i li farà recobrar una alegria molt més intensa de la que havia experimentat quan seguia Jesús, una alegria molt més gran del que podia imaginar. El Senyor ressuscitat obre la seua vida a una dimensió d'eternitat que és totalment nova per a ella.

2.- Viure des de la Pasqua del Senyor és viure en esperança

També nosaltres podem viure en un horitzó de mort. Quantes vegades ens trobem en situacions en les que sembla que no tenim sortida. Certament hi ha circumstàncies en les que no és possible l'optimisme, perquè ens adonem que per les nostres forces som incapaços de superar allò que ens oprimeix. És en eixos moments quan hem de mirar a Jesucrist ressuscitat. Ell, que ha passat d'aquest món al Pare, ens ha obert una finestra per la que entra una nova llum: la llum que ens permet mirar la vida des de la perspectiva de la vida eterna a la que estem cridats, i que se'ns ha revelat en la resurrecció de Crist. Gràcies a Crist ressuscitat, malgrat que moltes vegades no veiem motius per a l'optimisme, tenim raons per a l'esperança: podem dir que val la pena viure perquè si Déu ens ha cridat a la vida és perquè ens vol donar una vida millor, més plena, lliures de tot sofriment, lliures de l'esclavatge que suposa la por a la mort.

El cristià que creu en Crist ressuscitat viu d'una manera nova. Sant Pau ens ho ha dit en la segona lectura: viu cercant allò que és de Déu, sense obsessionar-se per allò que és de la terra. Això no vol dir despreocupar-se del món. Al contrari, vol dir estimar-lo més, perquè qui cerca allò que és de dalt busca el bé, busca en aquest món tot el que dignifica i humanitza a les persones. El qui cerca allò que és de la terra viu tancat en els seus egoismes i interessos, i no per això és més feliç o té més alegria. L'esperança cristiana ens porta a treballar per un món millor, però amb la humilitat de saber que no serà mai perfecte. Per això, quan lluitem per una nova humanitat no hem de deixar de mirar i de cercar allò que és de dalt, on està Crist assegut a la dreta del Pare.

3.- Que Crist ressuscitat il·lumine les nostres tenebres

Estem vivint una situació que no ens dona motius per a l'optimisme. No sabem quan ni com acabarà. Vivim en la incertesa, però

la resurrecció de Crist ens obre una finestra a l'Esperança, una llum que ens diu que val la pena fer el bé, que val la pena lluitar contra el mal, que val la pena viure perquè Déu ens crida a una vida millor. Però eixa llum també ens recorda que no ens podem quedar únicament en aquest món perquè en ell mai trobarem la perfecció; que hem de tenir la humilitat de reconèixer que no construirem mai un món perfecte. Per això els cristians vivim a la terra però cercant allò que és de dalt, cercant el Crist ressuscitat. Ell ens dóna l'Esperança quan descobrim que per les nostres forces no podem salvar-nos a nosaltres mateixos, però que per Ell la salvació ha entrat en la nostra història. Eixa és la bona notícia de la Pasqua.

Us desitjo a tots que viviu aquesta Pasqua amb la fe de Maria. Ella, després del dolor de la Creu, va viure en plenitud el goig de trobar-se amb el seu Fill ressuscitat, un goig al que també nosaltres estem cridats.

Bona Pasqua a tots.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

Va voler semblar-se en tot als seus germans *(PARAULES DE VIDA – 05 abril 2020)*

Amb el Diumenge de Rams iniciem la celebració de la Setmana Santa. Les circumstàncies excepcionals en les quals ens trobem obligaran enguany a viure aquests dies reclosos a les nostres cases d'una forma completament extraordinària. Si acollim aquesta situació des de la confiança que ens dóna la fe i contemplem amb ulls d'amor a eixe Crist, que va voler semblar-se en tot a nosaltres i es va fer solidari amb el sofriment de la humanitat, aquesta Setmana Santa pot convertir-se en una ocasió per acostar-nos més a Ell i créixer en la seua amistat.

Durant aquesta setmana es fan realitat de manera especial les paraules profètiques de Crist abans de la seua passió: “quan jo siga elevat sobre la terra, atrauré a tots cap a mi” (Jn 12, 32). Dirigir una mirada d'amor a Crist Crucificat i acostar-se a Ell amb un cor net enmig del sofriment i la foscor que estem vivint, no ens dóna una

explicació racional a la pregunta del per què del que està ocorrent, però ens pot ajudar a trobar en la seua Creu i Resurrecció una força que sosté la nostra esperança.

En la Creu se'ns revela el rostre d'un Déu que en el seu Fill Jesucrist s'ha fet solidari de tota la humanitat: Jesús, renunciant a la seua forma de Déu, es va fer un de nosaltres; va compartir la nostra vida, els nostres cansaments, esperances, sofriments i fins i tot la experiència de la mort. És més, en encarnar-se va voler fer-se el nostre esclau i ocupar l'últim lloc entre els seus germans els homes: no va venir a ser servit, "sinó a servir i lliurar la seua vida en rescat per molts" (Mc 10, 45). Ell, que havia passat pel món fent el bé, va voler experimentar en ell mateix el sofriment d'aquells que són perseguits, condemnats, torturats i assassinats injustament. Ha carregat sobre els seus muscles tot el mal i totes les injustícies que els éssers humans podem cometre.

En la Creu se'ns revela el misteri d'un Déu que, malgrat això, continua estimant i salvant. Jesús tot ho va fer bé i només va fer el bé. La humanitat únicament ha rebut béns d'Ell i, en canvi, li ho hem pagat amb la mort. No obstant això, des de l'arbre de la Creu continua vessant la seua gràcia: no es torna enrere i porta a plenitud la seua missió de complir la voluntat de Déu; suplica el perdó per als seus seguidors; s'abandona confiadament a les mans del Pare; li demana a la seua Mare que cuidi la fe dels cristians representats en el deixeble estimat; promet l'entrada al paradís a un dels lladres que han sigut crucificats amb Ell. Als qui el perseguen els va respondre amb una benedicció. El misteri de la Creu és l'esperança d'un món nou.

Estem vivint unes circumstàncies que han transformat inesperadament la nostra vida. La nostra generació mai ens hauríem imaginat passar per una situació com aquesta. No sabem quan ni com acabarà açò, però tots tenim la percepció que hi haurà canvis en la nostra manera de viure. Els creients tenim la certesa que res del que puga ocórrer "podrà separar-nos de l'amor de Déu manifestat en Crist Jesús, el nostre Senyor" (Rm 8, 39).

Amb la meua benedicció i afecte.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

Pasqua: Festa de la fe i de l'esperança
(*PARAULES DE VIDA – 12 abril 2020*)

El diumenge de Pasqua Maria Magdalena va al sepulcre. El seu cor estava ple d'amor i de dolor. Dolor per la mort del Senyor: ella l'havia seguit i l'havia servit; Ell havia donat llum i sentit a la seua vida. Malgrat tot, el dolor no ha matat el seu amor. Per això, quan encara era fosc, va al sepulcre, no sols per alimentar el dolor, sinó com a gest d'amor.

Les coses no estan com ella imaginava. La pedra havia estat treta. Pensa que han robat el cos i avisa als apòstols. Pere i aquell deixeble que Jesús tant estimava acudeixen també i, a partir d'eixe moment, els deixebles començaran a viure un camí interior que els portarà a ser recuperats per a la fe. Cadascú d'ells ha de viure el seu procés. No n'hi ha dos que siguin iguals. A uns els costa més creure que a altres. El deixeble a qui Jesús estimava, en veure com estava el llençol amb què l'havien amortallat i el mocador que li havien posat al cap, "veié i cregué". Va entendre "que, segons les escriptures, Jesús havia de ressuscitar d'entre els morts". En canvi altres tenen més dificultats. Tomás, per exemple, necessita veure Jesús, vol tocar el seu cos, vol posar els dits en les ferides... vol assegurar-se que aquell que diuen que han vist viu és realment el Senyor.

Aquest fet ens ha de portar a una primera reflexió: Pasqua és bona notícia per a tots els homes, no sols per als qui ja som creients. Jesús vol arribar a tots, però respectant el camí de cadascú, com ho va fer amb els seus deixebles. De la mateixa manera que es va fer present en el seu camí adaptant-se a la situació de cadascú d'ells, també avui vol fer-se present en el nostre camí adaptant-se a cada situació personal. El Senyor vol portar a tots a la fe, però respectant els ritmes de cada persona.

Als qui tenim el goig de creure en Jesucrist i avui revifem la nostra fe, això ens deu portar a mirar a tots pensant que Ell buscarà i trobarà la forma de fer-se present en la seua vida. La celebració de la Pasqua no és perquè condemnem a un món no creient, sinó perquè ens alegrem de la nostra fe i creixem en el desig que tots arribin a conèixer i estimar Jesús.

La fe en Crist Ressuscitat sosté la nostra esperança. En els moments de dificultat, quan no veiem sortida a les situacions que estem vivint, la Pasqua ens anuncia que la llum ens ve del Crist; quan ens sentim temptats a pensar que la prepotència del mal s'apodera del món, no oblidem que la victòria està en l'omnipotència de l'amor

del Ressuscitat, una omnipotència que ens porta a un Regne que no és d'aquest món. Els sants, els màrtirs, els cristians que han viscut la fe fidelment, han aconseguit eixa victòria de Crist ressuscitat, perquè encara que moltes vegades no eren compresos vivien des de la certesa que la victòria és de Crist. Pasqua és la festa que sosté la nostra esperança.

Que el Senyor Ressuscitat sostingui la nostra fe i la nostra esperança en aquest temps de dolor i sofriment. Bona pasqua a tots.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

Pasqua, festa del perdó i del testimoniatge (*PARAULES DE VIDA – 19 abril 2020*)

El text evangèlic que es proclama aquest segon diumenge de Pasqua o de la Divina Misericòrdia, ens narra dues aparicions del Ressuscitat als deixebles: la primera el mateix dia de Pasqua, en la que el Senyor, després d'enviar-los a continuar la seua missió i d'alenar damunt d'ells, els va dir: “Rebeu l'Esperit Sant. A tots aquells a qui perdoneu els pecats, els quedaran perdonats, però mentre no els perdoneu, quedaran sense perdó” (Jn 20, 22). La missió de Jesucrist i, per tant, de l'Església és anunciar i oferir a tots el missatge del perdó.

Pasqua és la festa del perdó: si creiem que Crist ha ressuscitat, hem de creure també “que tothom qui creu en ell rep el perdó dels pecats gràcies al seu nom” (Fets 10, 43). Saber que Déu, per Jesucrist, perdona tot allò d'inautenticitat, incoherència, ambigüïtat, maldat o egoisme en la meua vida, és quelcom que pot omplir-me de llum. I és també una veritat que em porta a mirar als altres amb la mateixa mirada de Déu: han estat perdonats com jo. Tots som pecadors, però això no és el vertaderament important. Allò que és decisiu és que Déu a tots ens ofereix el perdó, que som un poble de pecadors, però pecadors perdonats. No deixem que passen aquestes festes sense sentir, sense viure, sense experimentar el perdó de Déu.

Qui ha estat perdonat i, per tant, ha ressuscitat juntament amb Crist a una vida nova, està cridat a viure d'una manera nova. El cristià, ens diu Sant Pau, ha de cercar i estimar allò que és de dalt, on està Crist assegut a la dreta del Pare (Col 3, 1). Cercar el que és de

dalt no és fugir del nostre món, és valorar adequadament les coses del món, és donar-li a cada cosa el seu valor. Allò que és de dalt és la veritat, és la justícia, és el bé, és tot el que m'ajuda a créixer en amistat amb Jesús i a ser germà de tots els homes, és tot el que em porta a Déu.

Allò que és de la terra és tot el que em porta a allunyar-me del Senyor perquè em tanca en mi mateix. És viure en absència dels valors espirituals que donen una nova dimensió a la vida i la dignifiquen, és estar tancat en els meus interessos, és pensar i desitjar únicament allò que dóna una satisfacció immediata, és mirar la vida sols des d'allò que es pot gaudir en aquest món. El cristià, que està convidat a cercar el que és de dalt, no fuig del món, però tampoc absolutitza les coses del món perquè sap que hi ha quelcom més important, tan important que pot donar sentit a la meua vida: és Crist, que està assegut a la dreta de Déu.

I vivint d'eixa manera donem testimoniatge de la nostra fe. Els cristians estem cridats a no quedar-nos per a nosaltres la Bona Notícia. Eixe testimoni no consisteix a imposar la fe, sinó a contagiar-la amb suavitat i respecte. Tampoc consisteix en imposar a altres les nostres idees o manera de veure les coses. Els autèntics testimonis de la Pasqua són els màrtirs, que no van fer sofrir a ningú per la veritat, sinó que van acceptar sofrir i donar la vida per eixa veritat que és Crist ressuscitat.

Que la celebració de la Pasqua renove en l'Església i en cadascú de nosaltres l'alegria de saber que Déu ens ofereix el seu perdó, el desig de viure una vida nova i la fortalesa per a continuar anunciant a tots el missatge de la resurrecció de Jesús.

Que la situació que estem vivint no ens porte a perdre l'alegria de la fe.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

L'Església naix de la Pasqua *(PARAULES DE VIDA – 26 abril 2020)*

Quan els deixebles van escoltar per primera vegada l'anunci de la Resurrecció de Crist, la seua reacció va ser de dubte i incredulitat. La notícia era tan inesperada i sorprenent que es resistien a creure als

qui l'anunciaven. Les posteriors aparicions van desencadenar en ells un procés pel qual van ser recuperats per a la fe. A partir de llavors eixa fe que abans de la passió, sent vertadera era feble i inconstant, es va veure enfortida fins al punt que no els importava patir i donar la vida per testimoniar la veritat del que havia succeït i ells mateixos havien vist.

L'experiència d'haver conviscut amb el Senyor abans de la seua passió, però sobretot d'haver-lo vist ressuscitat, i la fe compartida és el que està en l'origen de l'Església. Els mateixos que en la passió havien abandonat Jesús i s'havien amagat i dispersat per por, es reuneixen de nou. La Resurrecció de Crist, a més de recuperar als deixebles per a la fe, va suposar la reconstrucció del grup com a comunitat dels creients. La fe compartida per aquells que s'havien trobat amb el Ressuscitat és el vincle que els unia, que va convertir els seguidors de Jesús en comunitat de creients. Entre ells hi hauria diferències, com en tot grup humà, però en la comunitat nascuda de la Pasqua, la fe que els uneix és tan forta i fonamental que converteix les diferències en una cosa secundària i impedeix que arriben a divisions. Això hauria de ser també el normal en la vida de l'Església: que per als cristians la fe fóra tan important que les diferències legítimes que pugua haver-hi entre nosaltres, mai tinguin força per dividir-nos. Si ocorre això ens haurem de preguntar si estarem convertint el que és secundari en quelcom fonamental i el que hauria de ser fonamental ho rebaixem a quelcom marginal.

La fe compartida porta a una mateixa missió. Des del primer moment, la vivència d'aquesta missió amb autenticitat, amb convicció i sense por a patir per ella (mai a fer patir als altres) és el que caracteritza l'Església nascuda de la Pasqua. La fe es té per a anunciar-la, i una fe que no és anunciada i testimoniada acaba morint. Un element constant en els relats de les aparicions és que desemboquen de ple en la missió, la qual en els primers casos té un caràcter personal: Maria Magdalena i les dones que amb ella van anar al sepulcre i són les primeres a veure al Senyor, van ser enviades a comunicar la notícia als deixebles. En un segon moment la missió adquireix una dimensió universal: el Senyor, amb el poder que li ha estat donat, envia els apòstols a anunciar a tothom la bona notícia de la salvació dels qui creguen en Ell. Quan l'Església, en obediència al Senyor, compleix el seu mandat, està vivint la Pasqua.

La celebració de la Pasqua d'enguany està marcada per la situació que estem vivint. De fet, moltes celebracions que habitualment

tenim durant aquest temps, com les primeres comunions o l'administració del sagrament de la Confirmació, hauran d'ajornar-se per un altre moment. Que això no mate la nostra fe i testimoniatge, sinó que els enforteixi.

† Enrique Benavent Vidal
Bisbe de Tortosa

Quiso parecerse en todo a sus hermanos (PALABRAS DE VIDA – 05 abril 2020)

Con el Domingo de Ramos iniciamos la celebración de la Semana Santa. Las circunstancias excepcionales en las que nos encontramos obligarán este año a vivir estos días reclusos en nuestras casas de una forma completamente extraordinaria. Si acogemos esta situación desde la confianza que nos da la fe y contemplamos con ojos de amor a ese Cristo, que quiso parecerse en todo a nosotros y se hizo solidario con el sufrimiento de la humanidad, esta Semana Santa puede convertirse en una ocasión para acercarnos más a Él y crecer en su amistad.

Durante esta semana se hacen realidad de modo especial las palabras proféticas de Cristo antes de su pasión: “cuando yo sea elevado sobre la tierra, atraeré a todos hacia mí” (Juan 12, 32). Dirigir una mirada de amor a Cristo Crucificado y acercarse a Él con un corazón limpio en medio del sufrimiento y la oscuridad que estamos viviendo, no nos da una explicación racional a la pregunta del por qué de lo que está ocurriendo, pero nos puede ayudar en encontrar en su Cruz y Resurrección una fuerza que sostiene nuestra esperanza.

En la Cruz se nos revela el rostro de un Dios que en su Hijo Jesucristo se ha hecho solidario de toda la humanidad: Jesús, renunciando a su forma de Dios, se hizo uno de nosotros; compartió nuestra vida, nuestros cansancios, esperanzas, sufrimientos e incluso la experiencia de la muerte. Es más, al encarnarse quiso hacerse nuestro esclavo y ocupar el último lugar entre sus hermanos los hombres: no vino a ser servido, “sino a servir y dar su vida en rescate por muchos” (Marcos 10, 45). Él, que había pasado por el mundo haciendo el bien, quiso experimentar en sí mismo el sufrimiento de aquellos que son perseguidos, condenados, torturados y asesinados

injustamente. Ha cargado sobre sus hombros todo el mal y todas las injusticias que los seres humanos podemos cometer.

En la Cruz se nos revela el misterio de un Dios que, a pesar de esto, continúa amando y salvando. Jesús todo lo hizo bien y solo hizo el bien. La humanidad únicamente ha recibido bienes de Él y, en cambio, se lo hemos pagado con la muerte. Sin embargo, desde el árbol de la Cruz continúa derramando su gracia: no se vuelve atrás y lleva plenitud su misión de cumplir la voluntad de Dios; suplica el perdón para sus perseguidores; se abandona confiadamente en las manos del Padre; le pide a su Madre que cuide la fe de los cristianos representados en el discípulo amado; promete la entrada en el paraíso a uno de los ladrones que han sido crucificados con Él. A quienes le perseguían les respondió con una bendición. El misterio de la Cruz es la esperanza de un mundo nuevo.

Estamos viviendo unas circunstancias que han transformado inesperadamente nuestra vida. Nuestra generación nunca nos hubiéramos imaginado pasar por una situación como esta. No sabemos cuándo ni cómo acabará esto, pero todos tenemos la percepción de que habrá cambios en nuestra forma de vivir. Los creyentes tenemos la certeza de que nada de lo que pueda ocurrir “podrá separarnos del amor de Dios manifestado en Cristo Jesús, nuestro Señor” (Romanos 8, 39).

Con mi bendición y afecto.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Pascua: fiesta de la fe y de la esperanza

(PALABRAS DE VIDA – 12 abril 2020)

El domingo de Pascua María Magdalena va al sepulcro. Su corazón estaba lleno de amor y de dolor. Dolor por la muerte del Señor: ella lo había seguido y lo había servido; Él había dado luz y sentido a su vida. A pesar de todo, el dolor no ha matado su amor. Por eso, cuando todavía estaba oscuro, va al sepulcro, no solo para alimentar el dolor, sino como gesto de amor.

Las cosas no están como ella imaginaba. La piedra había sido removida. Piensa que han robado el cuerpo y avisa a los apóstoles. Pedro y aquel discípulo a quien Jesús tanto amaba acuden también y, a partir de ese momento, los discípulos comenzarán a vivir un camino interior que los llevará a ser recuperados para la fe. Cada uno de ellos tiene que vivir su proceso. No hay dos que sean iguales. A unos les cuesta más creer que a otros. El discípulo a quien Jesús amaba, al ver como estaba la sábana con la que lo habían amortajado y el sudario con el que habían cubierto su rostro, “vio y creyó”. Comprendió “que, según las escrituras, Jesús tenía que resucitar de entre los muertos”. En cambio otros tienen más dificultades. Tomás, por ejemplo, necesita ver a Jesús, quiere tocar su cuerpo, quiere meter los dedos en las heridas... quiere asegurarse que aquel que dicen que han visto vivo es realmente el Señor.

Este hecho nos tiene que llevar a una primera reflexión: Pascua es buena noticia para todos los hombres, no solo para los que ya somos creyentes. Jesús quiere llegar a todos, pero respetando el camino de cada uno, como lo hizo con sus discípulos. Del mismo modo que se hizo presente en su camino adaptándose a la situación de cada uno de ellos, también hoy quiere hacerse presente en nuestro camino adaptándose a cada situación personal. El Señor quiere llevar a todos a la fe, pero respetando los ritmos de cada persona.

A quienes tenemos el gozo de creer en Jesucristo y hoy reavivamos nuestra fe, esto nos debe de llevar a mirar a todos pensando que Él buscará y encontrará la forma de hacerse presente en su vida. La celebración de la Pascua no es para que condenemos a un mundo no creyente, sino para que nos alegremos de nuestra fe y crezcamos en el deseo de que todos lleguen a conocer y a amar a Jesús.

La fe en Cristo Resucitado sostiene nuestra esperanza. En los momentos de dificultad, cuando no vemos salida a las situaciones que estamos viviendo, la Pascua nos anuncia que la luz nos viene de Cristo; cuando nos sentimos tentados a pensar que la prepotencia del mal se apodera del mundo, no olvidemos que la victoria está en la omnipotencia del amor del Resucitado, una omnipotencia que nos lleva a un Reino que no es de este mundo. Los santos, los mártires, los cristianos que han vivido la fe fielmente, han conseguido esa victoria de Cristo resucitado, porque aunque muchas veces no eran comprendidos vivían desde la certeza de que la victoria es de Cristo. Pascua es la fiesta que sostiene nuestra esperanza.

Que el Señor Resucitado sostenga nuestra fe y nuestra esperanza en este tiempo de dolor y sufrimiento. Feliz pascua a todos.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Pascua, fiesta del perdón y del testimonio (PALABRAS DE VIDA – 19 abril 2020)

El texto evangélico que se proclama este segundo domingo de Pascua o de la Divina Misericordia, nos narra dos apariciones del Resucitado a los discípulos: la primera el mismo día de Pascua, en la que el Señor, después de enviarlos a continuar su misión y soplar sobre ellos, les dijo: “Recibid el Espíritu Santo. A quienes les perdonéis los pecados, les quedan perdonados, a quienes se los retengáis, les quedan retenidos” (Jn 20, 22). La misión de Jesucristo y, por lo tanto, de la Iglesia es anunciar y ofrecer a todos el mensaje del perdón.

Pascua es la fiesta del perdón: si creemos que Cristo ha resucitado, hemos de creer también “que todo el que cree en él recibe el perdón de los pecados gracias a su nombre” (Hech 10, 43). Saber que Dios, por Jesucristo, perdona todo aquello que pueda haber de inautenticidad, incoherencia, ambigüedad, maldad o egoísmo en mi vida, es algo que puede llenarme de luz. Y es también una verdad que me lleva a mirar a los otros con la misma mirada de Dios: han sido perdonados como yo. Todos somos pecadores, pero esto no es lo verdaderamente importante. Aquello que es decisivo es que Dios a todos nos ofrece el perdón, que somos un pueblo de pecadores, pero pecadores perdonados. No dejemos que pasen estas fiestas sin sentir, sin vivir, sin experimentar el perdón de Dios.

Quién ha sido perdonado y, por lo tanto, ha resucitado junto con Cristo a una vida nueva, está llamado a vivir de una manera nueva. El cristiano, nos dice San Pablo, tiene que buscar y amar aquello que es de arriba, donde está Cristo sentado a la derecha del Padre (Col 3, 1). Buscar aquello que es de arriba no es huir de nuestro mundo, es valorar adecuadamente las cosas del mundo, es darle a cada cosa su valor. Lo que es de arriba es la verdad, es la justicia, es el bien, es

todo lo que me ayuda a crecer en amistad con Jesús y a ser hermano de todos los hombres, es todo aquello que me lleva a Dios.

Aquello que es de la tierra es todo lo que me lleva a alejarme del Señor porque me encierra en mí mismo. Es vivir en ausencia de los valores espirituales que dan una nueva dimensión a la vida y la dignifican, es estar cerrado en mis intereses, es pensar y desear únicamente aquello que da una satisfacción inmediata, es mirar la vida solo desde lo que se puede disfrutar en este mundo. El cristiano, que está invitado a buscar aquello que es de arriba, no huye del mundo, pero tampoco absolutiza las cosas del mundo porque sabe que hay algo más importante, tan importante que puede dar sentido a mi vida: es Cristo, que está sentado a la derecha de Dios.

Y viviendo de esa manera damos testimonio de nuestra fe. Los cristianos estamos llamados a no quedarnos para nosotros la Buena Noticia. Ser testigo no consiste en imponer la fe, sino en contagiarla con suavidad y respeto. Tampoco consiste en imponer a otros nuestras ideas o manera de ver las cosas. Los auténticos testigos de la Pascua son los mártires, que no hicieron sufrir a nadie por la verdad, sino que aceptaron sufrir y dar la vida por esa verdad que es Cristo resucitado.

Que la celebración de la Pascua renueve en la Iglesia y en cada uno de nosotros la alegría de saber que Dios nos ofrece su perdón, el deseo de vivir una vida nueva y la fortaleza para continuar anunciando a todos el mensaje de la resurrección de Jesús.

Que la situación que estamos viviendo no nos lleve a perder la alegría de la fe.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

La Iglesia nace de la Pascua (PALABRAS DE VIDA – 26 abril 2020)

Cuando los discípulos escucharon por primera vez el anuncio de la Resurrección de Cristo, su reacción fue de duda e incredulidad. La noticia era tan inesperada y sorprendente que se resistían a creer a quienes se la anunciaban. Las posteriores apariciones desencadenaron en ellos un proceso por el que fueron recuperados para la fe.

A partir de entonces esa fe que antes de la pasión, aun siendo verdadera era débil e inconstante, se vio fortalecida hasta el punto que no les importaba sufrir y dar la vida por testimoniar la verdad de lo que había acontecido y ellos mismos habían visto.

La experiencia de haber convivido con el Señor antes de su pasión, pero sobre todo de haberlo visto resucitado, y la fe compartida es lo que está en el origen de la Iglesia. Los mismos que en la pasión habían abandonado a Jesús y se habían escondido y dispersado por miedo, se reúnen de nuevo. La Resurrección de Cristo, además de recuperar a los discípulos para la fe, supuso la reconstrucción del grupo como comunidad de los creyentes. La fe compartida por aquellos que se habían encontrado con el Resucitado es el vínculo que les unía, que convirtió a los seguidores de Jesús en comunidad de creyentes. Entre ellos habría diferencias, como en todo grupo humano, pero en la comunidad nacida de la Pascua, la fe que los une es tan fuerte y fundamental que convierte las diferencias en algo secundario e impide que lleguen a divisiones. Esto debería ser también lo normal en la vida de la Iglesia: que para los cristianos la fe fuera tan importante que las diferencias legítimas que pueda haber entre nosotros, nunca tengan fuerza para dividirnos. Si ocurre esto nos tendremos que preguntar si no estaremos convirtiendo lo que es secundario en algo fundamental y lo que debería ser fundamental lo rebajamos a algo marginal.

La fe compartida lleva a una misma misión. Desde el primer momento, la vivencia de esa misión con autenticidad, con convicción y sin miedo a sufrir por ella (nunca a hacer sufrir a los demás) es lo que caracteriza la Iglesia nacida de la Pascua. La fe se tiene para anunciarla, y una fe que no es anunciada y testificada acaba muriendo. Un elemento constante en los relatos de las apariciones es que desembocan de lleno en la misión, la cual tiene un carácter personal: María Magdalena y las mujeres que con ella fueron al sepulcro y son las primeras en ver al Señor, fueron enviadas a comunicar la noticia a los discípulos. En un segundo momento la misión adquiere una dimensión universal: el Señor, con el poder que le ha sido dado, envía a los apóstoles a todo el mundo a anunciar la buena noticia de la salvación para los que crean en Él. Cuando la Iglesia, en obediencia al Señor, cumple su mandato, está viviendo la Pascua.

La celebración de la Pascua de este año está marcada por la situación que estamos viviendo. De hecho, muchas celebraciones que habitualmente tenemos durante este tiempo, como las primeras co-

muniones o la administración del sacramento de la Confirmación, van a tener que aplazarse para otro momento. Que esto no mate nuestra fe y testimonio, sino que los fortalezca.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Carta pastoral als preveres

*Dono gràcies a Déu que es va fiar de mi
i em va confiar el ministeri*

Benvolguts preveres:

Vull dirigir-me a vosaltres d'una manera especial en la carta d'aquesta setmana. La celebració de la Missa Crismal, en la que cada any renovem en presència del bisbe, dels germans en el sacerdoci i del Poble de Déu les promeses que vam fer davant Déu i l'Església el dia de la nostra ordenació sacerdotal, és un dels moments més significatius per a nosaltres en el cicle de l'any litúrgic. Per això, encara que les circumstàncies que estem vivint ens impedeixen celebrar-la amb normalitat, us convido a què durant aquests dies dediquem un temps d'oració per agrair a Déu el do del ministeri i demanar-li que ens concedeixi la gràcia que aquesta situació tan excepcional es converteixi per a tots nosaltres en una ocasió per apreciar cada dia més el nostre sacerdoci i revifar "el do que vam rebre per la imposició de les mans". La celebració de la Missa Crismal tindrà lloc quan les circumstàncies permeten la presència d'una representació del presbiteri que assegure una mínima dignitat litúrgica. Eixe dia es beneiran els olis dels malalts i catecúmens i es consagrarà el Sant Crisma. El dia 8 de juny, solemnitat de la Dedicació de la nostra catedral, tindrà lloc, si Déu vol, la renovació de les promeses sacerdotals.

Aquestes setmanes estem vivint el nostre ministeri des del confinament. La vida ordinària de les parròquies s'ha vist alterada sobtadament; el poble de Déu participa en la celebració de l'Eucaristia a les seues cases a través dels mitjans de comunicació social o dels que ens permeten les noves tecnologies; la catequesi parroquial de xiquets i joves ha hagut de suspendre's; la mateixa celebració

dels sacraments i de les exèquies s'ha hagut d'adaptar a la situació; les reunions dels arxiprestats i les activitats diocesanes que s'havien programat s'han vist tan alterades que haurem de fer una nova programació quan tot açò haja acabat. Gràcies a Déu en la nostra diòcesi estem aconseguint que, en la mesura en què ho permet l'actual situació, aquelles persones més necessitades d'ajuda material o espiritual continuen sent ateses. Això és possible gràcies a la vostra presència en les parròquies i també als voluntaris i treballadors de Càritas. Hem de valorar les iniciatives de tota mena per a continuar anunciant l'Evangeli i semblant l'esperança cristiana que avui més que mai necessita el nostre món. Estic convençut que tots aquests esforços produiran fruits abundants.

Durant aquestes setmanes de confinament tenim temps per a l'oració, la lectura espiritual, la meditació i el descans. Som privilegiats, perquè podem alimentar-nos cada dia amb el pa de l'Eucaristia i, des de casa o eixint l'estrictament necessari, podem atendre els assumptes parroquials i acompanyar amb l'oració a les famílies en les exèquies dels seus éssers estimats (una cosa molt valuosa i confortant per a elles perquè tampoc poden sentir la proximitat dels amics). Essencialment estem vivint el nostre sacerdoci, i aquesta situació no ens ha de portar a perdre l'alegria i l'agraïment pel do que hem rebut. Malgrat això, estic convençut que durant aquests dies sentim que ens falta un element essencial del ministeri: el contacte personal amb les comunitats cristianes, que s'ha reduït al mínim. No podem oblidar que, encara que som nosaltres els qui hem rebut el ministeri, no l'hem rebut per a nosaltres, sinó per a l'edificació del Poble cristià mitjançant l'anunci de l'Evangeli i la celebració dels Sacraments, amb els quals el món és santificat i consagrat a Déu.

En les circumstàncies en les quals ens trobem, hem de valorar i agrair les possibilitats que ens ofereixen els mitjans de comunicació social i les noves tecnologies, que ens possibiliten una comunicació virtual amb els feligresos, però sabem també que això és un succedani. La nostra vocació no és ser periodistes o bons comunicadors, ni tampoc especialistes en l'ús de les noves tecnologies, sinó evangelitzadors i pastors del Poble de Déu. L'evangelització no pot confondre's amb la publicitat, perquè exigeix el testimoniatge personal de què realment ens creiem el que anunciem. El ministeri pastoral de regir i guiar al Poble de Déu tampoc pot reduir-se a un treball realitzat des d'un despatx, sinó que ha d'anar acompanyat pel lliurament de la pròpia vida. Només si ens convertim en "models del ramat"

el nostre sacerdoci té poder per edificar la comunitat. Una vivència plena i joiosa del ministeri exigeix la relació amb les persones, perquè el Senyor vol arribar al cor de cadascuna d'elles i perquè és la trobada entre nosaltres el que edifica l'Església.

Per això penso que aquesta situació una mica estranya i que no ens pot satisfer plenament pel que fa a la vivència del sacerdoci, pot convertir-se per a tots nosaltres, i també per a les comunitats cristianes, en un moment de gràcia i creixement espiritual. A nosaltres ens ajuda a créixer en l'estima cap a les nostres comunitats i cap als diferents aspectes concrets de la nostra vida sacerdotal de cada dia, que està formada per ocupacions tan senzilles que de vegades a nosaltres mateixos ens pot semblar que són socialment poc valorades: acollim en l'Església als seus nous membres mitjançant els sagraments de la iniciació cristiana; acompanyem als xiquets, adolescents i joves en el seu camí de creixement en la vida cristiana; visitem als malalts i els portem el consol de la fe; reconciliem als pecadors amb Déu; ens preocupem per l'atenció als més pobres dels nostres pobles en la mesura de les nostres possibilitats; acompanyem a les famílies en el moment del sofriment per la mort dels seus éssers estimats; participem en les celebracions de les festes dels nostres pobles, que són moments importants per a la vida de les comunitats i l'evangelització... És cert que en alguns moments podem sentir descoratjament i cansament, perquè tenim la sensació que els resultats de tants esforços no són els que ens agradaria aconseguir. Però les circumstàncies actuals ens poden portar a valorar el molt que fem, i fins i tot a descobrir amb ulls de fe que –quan vivim de debò el nostre sacerdoci amb il·lusió i esperit de lliurament– els fruits són més abundants del que imaginem; ens han de portar també a estimar més a les nostres comunitats encara que no siguin perfectes, perquè tampoc nosaltres ho som.

Cada any en la Missa Crismal renovem les promeses de la nostra ordenació sacerdotal. Renovar significa manifestar el desig de viure d'una manera sempre nova el nostre sacerdoci, perquè el cansament no ens vença; perquè l'aparent indiferència cap a l'Evangelí que descobrim en el nostre món no ens desanimi; perquè el descoratjament no apague la il·lusió del lliurament al Senyor; perquè la vivència del sacerdoci no vaja de més a menys, sinó de menys a més; perquè els petits desitjos no realitzats mai apaguen l'amor al Senyor. Renovar les promeses sacerdotals significa reconciliar-nos amb el nostre ministeri purificant-lo de tot allò que no és evangèlic.

Demano al Senyor que quan acabe aquest confinament i ens puguem retrobar de debò amb les comunitats, reprenguem tots el ministeri amb més il·lusió i amb més esperança.

I a tots els cristians de la diòcesi, que també patiu per la impossibilitat de participar amb normalitat en la vida de l'Església i de tenir el contacte habitual amb els vostres pastors, us convido a què durant aquests dies de Setmana Santa pregueu per nosaltres, perquè el Senyor ens renovi i ens faça més fidels a la nostra vocació.

Que la Mare de Déu, que al costat de la creu va acompanyar al seu Fill en el dolor, escolti el gemec de tots els qui pateixen els efectes d'aquesta pandèmia i siga per a ells una llum d'esperança enmig de la foscor.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

5 d'abril de 2020

Diumenge de Rams en la Passió del Senyor

**Activitats de
l'Excm. i Rvdm. Mons. Enrique Benavent i Vidal,
bisbe de Tortosa.**

Abril 2020

- 5.- Tortosa, *catedral de Santa Maria de l'Estrella*: presideix l'Eucaristia de Diumenge de Rams, televisada en directe pel canal *Terres de l'Ebre, Nord televisió* i *Televisió Castelló Maestrat* perquè els diocesans puguin participar-hi des del confinament domiciliari.
- 9.- Tortosa, *catedral*: presideix la Missa de la Santa Cena del Senyor, televisada en directe per a tota la diòcesi pels canals *Terres de l'Ebre, Nord televisió* i *Televisió Castelló Maestrat*.
- 10.- Tortosa, *catedral*: presideix la celebració de la passió i mort del Senyor, televisada en directe pels canals *Terres de l'Ebre, Nord televisió* i *Televisió Castelló Maestrat*.

- 12.- Tortosa, *catedral de Santa Maria de l'Estrella*: presideix la solemne Eucaristia de Pasqua de Resurrecció, televisada en directe pel canal *Terres de l'Ebre, Nord televisió* i *Televisió Castelló Maestrat*.
- 20.- Tortosa: presideix la reunió Càritas diocesana.
- 21.- Despatxa assumptes en la cúria diocesana.
- 23.- Es reuneix per vídeo-conferència amb el Consell Directiu de Càritas
- 24.- Tortosa: presideix la reunió del Consell de Càritas diocesana.
Visita a un prevere malalt
- 28.- Vídeo online de la Reunió del Consell del Presbiteri.
Despatxa assumptes en la cúria.

Vicaria General

Comunicat dels suggeriments del Consell del Presbiteri sobre l'aportació del clergat als afectats pel Covid-19

Dimarts 28 d'abril, de les 17 h. a les 19 h., va tenir lloc una reunió extraordinària del Consell del Presbiteri; extraordinària pel sistema telemàtic de video-conferència (experiència fructuosa en les circumstàncies actuals de pandèmia que ens impedeix una trobada presència)

El Sr. Bisbe encetà la reunió amb una breu pregària

Pel que fa a la carta de la Comisión Ejecutiva de la CEE (19-abril-2020) proposant explícitament “*un paso adelante de generosidad*” perquè cada bisbe proposés al seu presbiteri l'entrega

de “*una parte de nuestro sueldo*” o “*una aportación fija durante un tiempo determinado*”, els membres del Consell del Presbiteri vam aportar les nostres reflexions i suggeriments en clau de consell

Havent escoltat atentament i de cor aquestes aportacions, el Sr. Bisbe acordà:

- Crear un compte especial COVID-19 on fer les aportacions per aquest fi;
- El compte bancari en qüestió serà “*el mateix genèric*” que l’Administració del Bisbat té a **CaixaBank: ES13 2100 3502 9222 0013 0323**
- Aquest compte especial restarà obert fins el 31-XII-2020
- En fer l’aportació, cal indicar la destinació concreta COVID-19
- Si es vol desgravar a Hisenda, caldrà també indicar la identitat del donant amb el DNI i l’adreça.

L’ecònom diocesà, en nom de l’Administració General del Bisbat, per raons de transparència absoluta, presentarà amb detalls al Consell Episcopal, la quantitat total recaptada per aquest objectiu del COVID-19

Finalment, el Consell Episcopal, amb el Bisbe, decidirà i comunicarà al presbiteri la quantitat recaptada en aquest compte especial, sobretot, la destinació concreta d’aquesta aportació presbiteral.

Els fidels de les nostres parròquies que vulguin col·laborar-hi es poden orientar cap a CARITAS, tant diocesana o interparroquial, o també cap a la pròpia parròquia

Tortosa, 29 d’abril de 2020

Festa de Santa Catalina de Siena, Doctora de l’Església

José Luis Arín Roig
Vicari General

Caritas Diocesana

Carta en motiu de la pandèmia per Covid-19

Abril 2020

Estimats tots en Crist ressuscitat:

Directius i Consiliaris dels equips de Càritas, Rectors de les paròquies, una salutació molt especial en aquests temps i circumstàncies difícils de pandèmia que ens toca viure i que semblen més propis de la Quaresma que no de la Pasqua. Tot i això, la mirada del creient no pot quedar en la foscor sota la llosa del sepulcre. Crist ha ressuscitat i amb Ell compartim destí. No som immortals però estem cridats a ressuscitar.

Amb aquest escrit us convidem a fer concreta, des d'aquest Al·leluia! Pasqual, la resposta que, com a Càritas, hem de donar des del que som i el que tenim. I quan diem Càritas volem dir l'Església en el compromís i la vivència del testimoni de la caritat, dimensió essencial i constitutiva del seu ésser més profund. Citant a l'anterior Secretari General de Càritas Espanyola, Sebastián Mora, en la visita que ens va fer, "Càritas és l'Església i l'Església és Càritas".

En aquest temps de pandèmia que ens toca viure, no hi ha mans, ni recursos, ni euros suficients per satisfer les necessitats que la vulnerabilitat genera en moltes famílies. Ens desvivim cercant recursos i ens lamentem per no arribar als objectius que somiem assolir. I hem de ser conscients que no ho podem solucionar tot. Monsenyor Baltazar Porras, Cardenal de Veneçuela, en una entrevista publicada en aquest temps pasqual, recent estrenat, parla de "ser sagrament, no la salvació". La salvació és de Déu, ser signe depèn de nosaltres. Massa sovint tenim la temptació de creure'ns salvadors i ens acompanya la pretensió de voler posar fi a les misèries i fams del món. Jesús no ho va fer. Ens va deixar la tasca per acabar perquè la continuéssim nosaltres i els que ens vénen darrere.

Tant de bo quan la gent avui pregunta on és l'Església enmig d'aquesta crisi sanitària i social li puguem respondre que l'Església

és on sempre tracta d'estar: al costat dels més vulnerables, dels més febles, dels qui es queden a la vora del camí. I en aquests moments que són extraordinaris, també la nostra presència i el nostre compromís eclesial han de ser extraordinaris. Pot ser ara és el moment de preguntar-nos, com a equips de Càritas, com a comunitats de creients, com de concreta, compromesa i extraordinària és la nostra resposta a l'emergència social que se'n deriva de la pandèmia del Covid-19.

Des de Càritas Diocesana hem establert, ja des del primer moment, dues línies d'actuació orientades una, a l'habitatge (lloguers que no es puguin acollir a les ajudes de l'Estat) i l'altra a la satisfacció de les necessitats bàsiques (alimentació, higiene, electricitat, etc.). Donada l'excepcionalitat del moment ens vam comprometre a compartir les despeses en tema d'habitatge entre la Càritas Diocesana i les Càritas parroquials i interparroquials a mesura que van sorgint les demandes. I així ho anem fent. I encara ens cal anar concretant com distribuïrem els diferents recursos que arribaran a Càritas Diocesana per fer front a la crisi. Ara bé, com dèiem abans, ja que la circumstància és extraordinària, també la resposta que donem ha de ser extraordinària.

L'equip directiu ens reunim per videoconferència molts dies a la setmana i també el Sr. Bisbe s'hi afegeix a algunes reunions. Som ben conscients que moltes de les nostres Càritas tenen en els bancs fons econòmics de reserva per fer front a imprevistos o a emergències. I és ben legítim sempre i quan no caiguem en l'acumulació desmesurada. Però també hem de ser conscients que els donants volen que allò que aporten serveixi per a la finalitat per a la qual ho donen. Si reservem per a un moment d'emergència, ara estem en aquest moment d'emergència i això ens ha de portar a concretar quina quantitat d'aquests fons d'emergència destinarem extraordinàriament (més a més del que ja és ordinari en el pressupost anual) a la crisi social generada per la pandèmia.

És voluntat del Sr. Bisbe que cada equip de Càritas garanteixi amb els seus fons de reserva tres mesos de subsistència i que del diners restants, amb generositat, destini a la crisi al menys una tercera part dels fons de què es disposen, a més a més del pressupost ordinari i dels donatius que arribaran amb la finalitat específica del la crisi el Covid-19.

Cada equip aplicarà a la seva realitat local aquests diners, però cal que, el més aviat possible, els equips feu saber a Càritas Diocesa-

sana la quantitat que destinareu per poder oferir a la diòcesi i a la societat el còmput total del que la nostra església diocesana aporta com a resposta a les necessitats que se'n deriven de la pandèmia i que, previsiblement, s'incrementaran en els propers mesos.

A més a més, hi ha Càritas que són més pobres i també hi ha parròquies a la nostra diòcesi que tot i no tenir constituït un equip de Càritas, pot ser hauran de fer front a situacions difícils al sí de les seves comunitats o dels seus pobles i necessitaran l'ajut de Càritas Diocesana. Per aquest motiu hem acordat amb el Sr. Bisbe constituir un Fons Diocesà per fer front a aquestes realitats que es nodrirà de la tercera part del fons de reserva de Càritas Diocesana, d'aportacions voluntàries i d'altres fons que puguin arribar.

Ara i sempre Càritas està cridada a ser signe i expressió dels valors de l'Evangeli de Jesús i visibilització del compromís social de l'Església. Per això és important el què fem i més encara, com ho fem.

Aquesta circumstància que estem vivint és una bona oportunitat per què les parròquies que no tenen constituït un equip de Càritas vegin la conveniència de que alguns membres de la comunitat parroquial es facin càrrec d'aquesta dimensió fonamental a la vida de l'Església. Des de Càritas Diocesana estem disposats a acompanyar-vos en tot el que calgui i orientar-vos a partir de les vostres possibilitats.

Càritas és acció samaritana i no podem quedar-nos en l'oferta de l'hostaler, que va ser una fortuna !dues monedes de plata! A Càritas, a l'Església, l'acció samaritana és: veure i no passar de llarg, estar a prop de, guarir i embenar, eixugar llàgrimes, omplir espais de soledat, posar en valor al que creu que no pot fer un pas més, acompanyar... L'or i la plata, tot i ser necessaris, no són suficients si no van acompanyats de fortes dosis de misericòrdia, compassió, paciència generositat,... amor.

El Papa Francesc en el seu "pla per a ressuscitar" ens convida a créixer en la consciència comunitària de la humanitat i aprendre "que ningú es salva sol". La realitat ens parla de com d'important és viure la solidaritat. Som convidats a "sentir-nos artífex i protagonistes d'una història comú i, així, respondre mancomunadament a tants mals que afecten a milions de germans arreu del món". Passarà la pandèmia que ha inundat els nostres espais i.... com serà la nostra vida? Seguirem igual?

Amics, units en la fe en el Ressuscitat, us hem escrit aquestes línies amb el respecte i admiració que us professem, reconeixent-nos els vostres germans junts en un mateix camí, el de la fe compartida, expressada en obres i celebrada en comunitat.

Els vostres companys de camí,
I en nom de l'Equip dels Serveis Diocesans de Càritas als que representem,

Carlos París, Delegat Episcopal
Agustí Castell, Director

Crònica Diocesana

Recull de notícies publicades al setmanari “Vida Diocesana” *Abril de 2020*

Notícies del missioner diocesà, Mike Safont.

Al febrer de 2019 vaig començar una nova aventura dedicant un temps més intens a Déu i als altres com a missioner laic diocesà a través de l'associació Ocasha - cristians amb el Sud.

Després d'un any experimentant el que és ser missioner en un país llunyà vull compartir amb vosaltres treball que estic fent a la missió.

El meu compromís missioner es desenvolupa a Ecuador, a la diòcesi de Portoviejo. Quan vaig arribar em van destinar a una parròquia a la ciutat de Jipijapa, on totes les activitats de catequesis i de pastoral amb els joves es concentren els caps de setmana i és un no parar però els altres dies de la setmana els tenia prou lliures. Per sort

em van oferir col·laborar en un projecte d' una casa d' acollida per a infants i joves de circumstàncies socials diverses.

Així d'intensa i gratificant és la "meua" setmana. El treball pastoral en la catequesi i amb els joves requereix molta dedicació. A més a més cal afegir les activitats diocesanes.

En quant a la casa d'acollida el seu nom és "Fundación Casa Hogar de Belén", és una fundació de l' Arquebisbat. Comparteixo el meu treball amb sis missioneres laiques natives, que es dediquen també a la pastoral de les parròquies. Tenen un gran equip tècnic. Són 40 els infants i joves acollits. Col·laborar amb aquesta Fundació ha estat una de les millors experiències de la meua vida.

Sóc conscient de les coses que he tingut que deixar al meu darrere per estar aquí, però despertar cada dia i mirar al meu voltant, no té preu. Està sent una experiència molt bonica.

Vull donar les gràcies a totes les persones que esteu ajudant a la Delegació de Missions i a diferents organitzacions que treballen per ajudar als altres. *Mike Safont Panisello*

Encuentro de jóvenes de acción Católica en Alsasua.

El fin de semana 28 febrero al 1 marzo tuvo lugar en Alsasua (Comunidad Foral de Navarra) un Encuentro Interdiocesano de Jóvenes de Acción Católica con participantes de las Diócesis de Bilbao, Vitoria, Santander, Zaragoza y Tortosa. La singular presencia tortosina en un contexto de la zona Noroeste de España se debe a la conexión que desde hace cierto tiempo mantiene el Grupo de Jóvenes de la Parroquia Ntra. Sñra. de Los Dolores en Tortosa con los de la zona aragonesa.

Coordinados por Fran Ramirez Mora, laico de Toledo, Responsable de Jóvenes en la Acción Católica General de España, unos cincuenta jóvenes reflexionaron sobre la Gestión del tiempo libre, revisando cómo poner a Dios en los ambientes juveniles.

El testimonio de los tortosinos William, Ulises, Clara y Jaume, coincide en que valió la pena el palizón de recorrer más de 300 kilómetros el viernes por la tarde para llegar a Alsasua, regresando a casa al anochecer del domingo. *Grupo de Jóvenes de Tortosa - Dolores*

La Passió de la Cava.

Un any més l'Associació de la Passió de la Cava, de la Parroquia Sant Miquel, presenta el cartell de la Passió d'enguany, amb el desig que siguin moltes les persones de les Parròquies del nostre Bisbat que puguin animar-se a venir a gaudir de la representació viva i catequètica dels esdeveniments de la nostra Redempció.

Enguany les representacions seran:

4 d'abril, dissabte, a les 22h; i 5 d'abril, Diumenge de Rams, a les 19h.

Després de les festes del Nadal vam començar amb il·lusió els assajos i la preparació, per tal que un any més la gent que vingui pugui gaudir-la i, a la vegada, agrair interiorment al Senyor el do de la salvació. Pensem que és una bona catequesi que ens prepara i ens disposa a la Setmana Santa, la setmana gran pels cristians. *Mn. Joan Guerola*

Recés de la Renovació Carismàtica a la parròquia de Sant Miquel de la Cava, Deltebre.

El diumenge dia 1 de març, primer de Quaresma, vam celebrar a la Parròquia de Sant Miquel el recés de la Renovació Carismàtica organitzat pel grup Tabor, de la nostra Parròquia. Van haver participants d'Amposta, Benicarló, Santa Bàrbara, la Galera i Deltebre.

Pel matí, després de l'acollida i la lloança vam tenir un primer ensenyament sobre aquest nou temps de gràcia, la Quaresma. Què ens demana el Senyor i quina ha de ser la nostra actitud. Ensenyament que va dirigir Mn. Joan Guerola, rector de la Parròquia. Després del descans el Sr. Julian Villalobos va impartir el segon ensenyament parlant dels carismes. Al migdia vam tenir l'Adoració al Santíssim. A la tarda, després de compartir el dinar i la convivència, vam acabar amb l'Eucaristia a la mateixa parròquia per tornar després, plens de l'Esperit del Senyor, als nostres pobles per viure amb intensitat aquest temps Quaresmal. *Grup Tabor*

Conferència Episcopal Espanyola

Comissió executiva

Nota sobre la situació de alarma que ha provocado la pandèmia en la Setmana Santa

La Comissió Ejecutiva de la Conferencia Episcopal Española ha hecho pública una nota en relación a la situación de alarma que ha provocado la pandèmia y con motivo de la celebración de la Semana Santa. Fechada el 5 de abril de 2020, consta de doce puntos.

Texto completo

1. «Tú que habitas al amparo del Altísimo, di al Señor: Dios mío, confío en ti» (Sal 90, 1-2). En estos tiempos de extrema dureza, queremos mostraros nuestro gran afecto y dirigiros con sencillez una palabra de ánimo y esperanza, apoyándonos confiadamente en Dios. Somos discípulos de un Dios que tiene entrañas: se conmovió por Lázaro, su amigo fallecido, por el hijo de la viuda o la hija del centurión, consoló a los tristes y curó a los enfermos y dio su vida en la Cruz para ofrecernos una vida nueva y eterna, como celebramos en la Semana que se inicia este Domingo de Ramos.

2. Vivimos un tiempo desconcertante para el que no estábamos preparados. Sin embargo, en medio de la prueba que supone esta difícil situación, estamos viendo múltiples historias de santidad y variados ejemplos de entrega y heroísmo, que muestran cómo el ser humano es capaz de superar grandes desafíos, sirviendo a los demás

con amor, generosidad, fortaleza y sacrificio. Son como «ángeles a quienes Dios ha dado órdenes para que te guarden en sus caminos» (Sal 90, 11).

3. A los enfermos y sus familias os hacemos llegar nuestro afecto y oración por vuestra pronta recuperación. Reconocemos con gratitud la entrega generosa de los profesionales de la salud, plenamente volcados en la atención médica y humana a los enfermos, así como la de los equipos de investigación que buscan soluciones a la pandemia. También queremos mostrar nuestra cercanía y apoyo a los ancianos y a quienes viven en las residencias de mayores. A ellos, garantes de nuestra sabiduría e historia, les debemos todo en nuestra vida y es el momento de devolver tanto amor y sacrificio. Nuestro agradecimiento a quienes se empeñan vivamente en cuidarles con cariño y esmero.

4. Las precauciones para evitar el contagio dificultan el acompañamiento familiar a los moribundos, lo que produce un sufrimiento mayor. ¿No sería posible producir en nuestro entorno más equipos de protección que, además de proteger al personal sanitario, permitieran la presencia de los familiares más cercanos y la debida asistencia espiritual? Sin duda, son momentos para acrecentar nuestra fe: Dios nos acompaña en el camino hacia la morada definitiva. Multitud de sacerdotes ungen a los enfermos y celebran la Eucaristía por el descanso eterno de los fallecidos, ofreciendo consuelo a sus familiares y amigos. En estos difíciles momentos, resulta preciosa la disponibilidad incansable de los presbíteros y agentes de pastoral para acompañar y sostener a las familias en el duelo con la esperanza cristiana. Todos estamos llamados en este momento a consolar. El Señor nos pide consolar a su pueblo y hacerle presente con el bálsamo de la misericordia, que se puede expresar en gestos pequeños: una llamada, un mensaje, una oración.

5. La avalancha de contagios pone a prueba la capacidad asistencial de la red sanitaria. En este sentido, la Pontificia Academia para la vida nos dice: «tras haber hecho todo lo posible a nivel organizativo para evitarse el racionamiento, debe tenerse siempre presente que la decisión no se puede basar en una diferencia en el valor de la vida humana y la dignidad de cada persona, que siempre son iguales y valiosísimas. La decisión se refiere más bien a la utilización de los

tratamientos de la mejor manera posible en función de las necesidades del paciente [...]. La edad no puede ser considerada como el único y automático criterio de elección, ya que si fuera así se podría caer en un comportamiento discriminatorio hacia los ancianos y los más frágiles. [...] El racionamiento debe ser la última opción. La búsqueda de tratamientos lo más equivalentes posibles, el intercambio de recursos, el traslado de pacientes son alternativas que deben ser consideradas cuidadosamente, en la lógica de la justicia. La creatividad también ha sugerido soluciones en condiciones adversas que han permitido satisfacer las necesidades, como el uso del mismo respirador para varios pacientes. En cualquier caso, nunca debemos abandonar al enfermo, incluso cuando no hay más tratamientos disponibles: los cuidados paliativos, el tratamiento del dolor y el acompañamiento son una necesidad que nunca hay que descuidar» (Pandemia y fraternidad Universal, Nota sobre la emergencia Covid-19, 30 de marzo de 2020).

6. Nuestra gratitud a los sacerdotes, diáconos, consagrados y laicos por su dedicación pastoral: celebrando la Eucaristía y orando por tantas necesidades, atendiendo a las familias y a las personas que viven solas, acompañando a los enfermos y sus familiares, impulsando obras educativas y sociales, sirviendo generosamente en los hospitales y residencias de mayores, alentando a los profesionales sanitarios y a los voluntarios, trabajando en programas y centros de atención a los más necesitados y vulnerables de la sociedad. No nos olvidamos tampoco de los monasterios de vida contemplativa que con su oración ante Dios mantienen viva la llama de la esperanza.

7. Agradecemos el esfuerzo de las familias que vuelven a mostrarse como el principal apoyo en toda circunstancia; también el de tantos voluntarios que se entregan al servicio de los demás; y el de las fuerzas y cuerpos de seguridad, bomberos, transporte sanitario, farmacéuticos, empresas y empleados de servicios básicos y multitud de trabajadores que hacen posible que nuestras vidas puedan seguir adelante. Como nos decía el Papa Francisco: «Es la vida del Espíritu capaz de rescatar, valorar y mostrar cómo nuestras vidas están tejidas y sostenidas por personas comunes –corrientemente olvidadas– que no aparecen en portadas de diarios y de revistas, ni en las grandes pasarelas del último show pero, sin lugar a dudas, están escribiendo hoy los acontecimientos decisivos de nuestra historia

[...] (estas personas) comprendieron que nadie se salva solo» (Homilía en la oración por la Pandemia, 27 marzo 2020).

8. La pandemia agrava el sufrimiento de los más vulnerables, empobrecidos y en riesgo de exclusión. La ayuda de la Iglesia operada por las Caritas diocesanas y parroquiales, junto a otras instituciones de Iglesia y entidades sociales se multiplica para socorrer eficazmente a quienes se ven sumidos en pobreza materiales, familiares y sociales. Vaya nuestro apoyo a los benefactores, colaboradores y voluntarios por su generosa caridad, al mismo tiempo que llamamos a la contribución y participación de todos. La fraternidad alumbra esperanza, cada gesto cuenta.

9. La crisis sanitaria ha abierto una gran herida en el campo económico, laboral y social del país. Reconocemos a los poderes públicos, empresas, trabajadores, organizaciones empresariales, laborales y sociales, instituciones educativas y medios de comunicación el esfuerzo por paliar, con altura de miras y sin intereses particulares, las consecuencias de esta pandemia que genera sufrimiento y pobreza. Para salir de esta crisis vamos a necesitar más que nunca la colaboración estrecha entre el sector público y el privado, entre las instituciones civiles y religiosas. Hacemos un llamamiento a una alianza de toda la sociedad y sus instituciones en favor de este gran proyecto común.

10. La pandemia no conoce fronteras y por eso requiere particularmente una responsable y generosa colaboración, tanto a nivel nacional como internacional. Es necesario que esta ayuda alcance a países menos o poco desarrollados cuya situación se ve seriamente agravada por esta situación. Ofrecemos nuestros recursos humanos y materiales para hacer frente a este desafío. Juntos podremos superarlo y vislumbrar el futuro con esperanza. Como nos decía el Papa en su homilía de la vigilia en Roma: «todos llamados a remar juntos [...] no podemos seguir cada uno por nuestra cuenta, sino solo juntos» (Homilía en la oración por la Pandemia, 27 marzo 2020).

11. La oración constante y la confianza en la misericordia providente de Dios acrecienta nuestra fe, esperanza y caridad: «Lo protegeré porque conoce mi nombre; me invocará y lo escucharé»(Sal 90, 14-15). La Eucaristía es la oración por excelencia que nos compro-

mete a servir a los demás. Aunque en este tiempo no podamos participar del modo habitual en la Eucaristía, el Señor se hace presente en medio de nosotros como lo hizo con sus discípulos en el cenáculo estando las puertas cerradas (cfr. Jn 20, 19).

12. Concluimos con una llamada a la esperanza, fundada en la resurrección del Señor y en su promesa: «Yo estoy con vosotros todos los días hasta el fin del mundo» (Mt 28,20). Nos encomendamos a la intercesión materna de la Virgen María. Pongámonos todos en sus manos amorosas y acojamos su invitación: «haced lo que Él os diga» (Jn 2, 5). Vivamos en la fe y en el amor. Os saludamos con gran afecto y nuestra fraterna bendición.

5 de abril de 2020, Domingo de Ramos

Carta sobre la responsabilidad económica ante la pandemia

Anunciamos tu muerte, proclamamos tu resurrección.

¡Ven Señor Jesús!

Estimado hermano:

La pandemia provocada por el COVID-19 y el obligado confinamiento para evitar su propagación tienen consecuencias de muy diverso orden en la vida social y eclesial.

Vivimos un desafío pastoral que refuerza el significado de la Iglesia doméstica y la creatividad pastoral, pero nos impide congregarnos físicamente en torno al altar, como pueblo santo de Dios, para vivir plenamente la realidad sacramental que nos constituye.

Las consecuencias sanitarias, sociales y económicas se hacen notar con la preocupación de su evolución en el futuro inmediato. La Iglesia está respondiendo con generosidad, singularmente a través de la acción de sus Cáritas parroquiales y diocesanas, la presencia de la vida consagrada en residencias de mayores y servicios sociales, junto con otras muchas iniciativas de instituciones y organizaciones eclesiales; también con la participación de tantos católicos en ONGs y asociaciones civiles.

También la economía de nuestras Diócesis y Parroquias se resiente con los templos cerrados y la interrupción de las colectas y otros ingresos. Es, además, fácil de prever que en el futuro disminuirán los ingresos habituales y la asignación tributaria se resentirá en los próximos ejercicios ante la probable disminución de la recaudación por el IRPF, motivada por la crisis económica que se nos viene encima. En estas circunstancias, estamos llamados a convocar a *la corresponsabilidad de todos en el sostenimiento de la Iglesia y en la solidaridad con los pobres de cerca y de lejos*.

En estas semanas, hemos pedido dinero para Cáritas y OMP, y comienza la campaña de la Renta con la invitación a todos a asignar en favor de la Iglesia, recordando también la existencia del portal www.donoamiiglesia.es, en el que es posible realizar aportaciones económicas de modo sencillo a las diversas instituciones eclesiales, incluidas las parroquias.

Creemos que salir a la plaza pública solicitando esta corresponsabilidad y ayuda, pide de nosotros, obispos y presbíteros, *un paso adelante de generosidad*. Por ello, invitamos a que cada Obispo vea como realizar esta sugerencia al presbiterio de su Diócesis, proponiendo la entrega de una parte de nuestro sueldo o una aportación fija durante un tiempo determinado y pidiendo a la comunidad cristiana que pueda sumarse también a esa iniciativa. El dinero recaudado podría ser destinado a ayudar a quienes sufrirán más la crisis económica en la que nos está sumiendo la paralización de la vida económica.

Si el confinamiento ha desarrollado nuestra imaginación pastoral, también hemos de crecer en esta expresión de *la comunión cristiana de bienes, la corresponsabilidad en el sostenimiento de la Iglesia y la solidaridad*, especialmente en esta hora, en la que resuena la voz del Resucitado: “lo que hicisteis con uno de estos, mis hermanos más pequeños, conmigo lo hicisteis” y el eco de la primera comunidad: “los creyentes vendían posesiones y bienes, y lo repartían entre todos, según la necesidad de cada uno”. Todo ello en el camino de abrir de nuevo los templos y ofrecer de manera progresiva la participación en la Eucaristía, alimento de la Comunión del Pueblo de Dios.

Domingo 19 de abril de 2020,
Octava de Pascua, Divina Misericordia

Nota ante el inicio de la salida del confinamiento.

La Comisión Ejecutiva de la Conferencia Episcopal Española quiere expresar al Pueblo de Dios y a toda la sociedad española:

1.- Nos alegra y damos gracias a Dios, de que la enfermedad vaya siendo controlada y pueda iniciarse, aún con reservas y precauciones, la recuperación de las actividades habituales de nuestra vida común. Tras este tiempo de dolor y sufrimiento a causa del fallecimiento de seres queridos y de los graves problemas sanitarios, sociales, económicos y laborales, hemos de afrontar esta situación con esperanza, fomentando la comunión y sintiéndonos llamados a ejercer la caridad personal, política y social.

2.- Compartimos el dolor de miles de familias ante los fallecimientos causados por esta pandemia. Hemos orado por su eterno descanso y por el consuelo de familiares y amigos; queremos expresar nuestro deseo de celebrar en las próximas semanas las exequias con quienes lo soliciten en cada parroquia, y, más adelante, en una celebración diocesana para manifestar la esperanza que nos ofrece el Resucitado.

3.- Agradecemos de nuevo el trabajo realizado con generosa entrega por tantas personas de los servicios sanitarios y de numerosas actividades que hacen posible la vida cotidiana en nuestra sociedad. De forma especial, reconocemos la disponibilidad y el servicio de los sacerdotes, consagrados y laicos en estas semanas.

4.- Continuaremos impulsando con las personas que se ven afectadas por la crisis económica y social, el trabajo de Cáritas y de otras instituciones eclesiales para paliar estas consecuencias de la pandemia. Ofrecemos los principios de la Doctrina Social de la Iglesia y la acción de los católicos en la reconstrucción de la vida social y económica, siguiendo el “plan para resucitar” del papa Francisco.

5.- Después de semanas sin expresar comunitariamente nuestra fe en templos y locales parroquiales, queremos recuperar progresivamente la normalidad de la vida eclesial. En esta fase de transición, mantenemos la propuesta de dispensar del precepto de participar en la Misa dominical y sugerimos a personas de riesgo, mayores

y enfermos, que consideren la posibilidad de quedarse en casa y sigan las celebraciones por los medios de comunicación. Pedimos a los sacerdotes y colaboradores que hagan un esfuerzo por facilitar la celebración y la oración, cuidando las medidas organizativas e higiénicas. Las personas que acudan a la iglesia para las celebraciones o para oración personal, deben hacerlo siguiendo las pautas y recomendaciones que unimos a esta nota, siempre a expensas de las normas de las autoridades sanitarias.

6.- Instamos a las autoridades de las diversas administraciones públicas, a los partidos políticos y organizaciones empresariales y sindicales, a otras asociaciones e instituciones, así como a todos los ciudadanos, al acuerdo y colaboración en favor del bien común. Todos estamos llamados a ser responsables en la convivencia para evitar en lo posible la expansión de la enfermedad y ayudar a los pobres y a quienes más padezcan las consecuencias de esta pandemia.

7.- Nos unimos en la oración común que afianza la fraternidad, suplicamos la gracia del Señor y la luz del Espíritu Santo para discernir lo que Dios nos quiere decir en esta circunstancia; pedimos especialmente por los investigadores a fin de que alcancen un remedio a la pandemia. Nos ponemos bajo la protección materna de la Inmaculada patrona de España.

Madrid, 29 de abril de 2020

Medidas de prevención para la celebración del culto público en los templos católicos durante la desescalada de las medidas restrictivas en tiempo de pandemia

El coronavirus continúa propagándose por España. Dada la grave responsabilidad que supone, para todos, prevenir el contagio de la enfermedad, proponemos estas disposiciones, aconsejando máxima prudencia en su aplicación que cada Diócesis habrá de concretar. Será necesaria una evaluación continuada que permita valorar su puesta en práctica y modificación en las situaciones que sea necesario, teniendo en cuenta lo que la autoridad sanitaria disponga en cada momento.

1.- Fases de aplicación

Fase 0:

Mantenemos la situación actual. Culto sin pueblo. Atención religiosa personalizada poniendo atención especial a los que han perdido a seres queridos. Preparamos en cada diócesis y parroquias las fases siguientes.

Fase 1:

Se permite la asistencia grupal, pero no masiva, a los templos sin superar el tercio del aforo, con eucaristías dominicales y diarias. Quizá con preferencia al acompañamiento de las familias en su duelo.

Fase 2: Restablecimiento de los servicios ordinarios y grupales de la acción pastoral con los criterios organizativos y sanitarios –mitad del aforo, higiene, distancia– y medidas que se refieren a continuación.

Fase 3:

Vida pastoral ordinaria que tenga en cuenta las medidas necesarias hasta que haya una solución médica a la enfermedad.

2.- Disposiciones de carácter general

- a) Ante esta circunstancia, prorrogamos la dispensa del precepto dominical, invitando a la lectura de la Palabra de Dios y a la oración en las casas, pudiendo beneficiarse de la retransmisión a través de los medios de comunicación para quien no pueda acudir al templo. También, se invita las personas mayores, enfermas o en situación de riesgo a que valoren la conveniencia de no salir de sus domicilios.
- b) Se establece el aforo máximo de los templos (1/3 en la primera fase y 1/2 en la segunda) y respetar la distancia de seguridad.
- c) En las Eucaristías dominicales, allí donde sea necesario y posible, procurar aumentar el número de celebraciones cu-

ando haya mayor afluencia de fieles, a fin de descongestionar los templos.

- d) Se recomienda que los fieles hagan uso de mascarilla con carácter general
- e) Las pilas de agua bendita continuarán vacías.
- f) Las puertas de las iglesias se mantendrán abiertas a la entrada y salida de las celebraciones para no tener que tocar manillas o pomos.

3.- A la entrada de la celebración

- a) Organizar, con personas responsables, la apertura y cierre las puertas de entrada al templo, la distribución los fieles en el templo, el acceso a la hora de comulgar y la salida de la iglesia al finalizar, respetando la distancia de seguridad
- b) Ofrecer gel hidroalcohólico o algún desinfectante similar, a la entrada y salida de la iglesia.

4.- A tener en cuenta durante la liturgia

- a) Evitar los coros en la parroquia: se recomienda mantener un solo cantor o algunas voces individuales y algún instrumento. No habrá hoja de cantos ni se distribuirán pliegos con las lecturas o cualquier otro objeto o papel.
- b) El cestillo de la colecta no se pasará durante el ofertorio, sino que el servicio de orden lo ofrecerá a la salida de la misa, siguiendo los criterios de seguridad señalados.
- c) El cáliz, la patena y los copones, estarán cubiertos con la “palia” durante la plegaria eucarística.

- d) El sacerdote celebrante desinfectará sus manos al empezar el canon de la misa, y los demás ministros de la comunión antes de distribuirla.
- e) El saludo de la paz, que es facultativo, se podrá sustituir por un gesto evitando el contacto directo.
- f) El diálogo individual de la comunión (“El Cuerpo de Cristo”. “Amén”), se pronunciará de forma colectiva después de la respuesta “Señor no soy digno...”, distribuyéndose la Eucaristía en silencio.
- g) En el caso de que el sacerdote fuera mayor, establecer ministros extraordinarios de la Eucaristía para distribuir la comunión.

5.- A la salida de la celebración

- a) Establecer la salida ordenada de la iglesia evitando agrupaciones de personas en la puerta.
- b) Desinfección continua del templo, bancos, objetos litúrgicos, etc.

6.- Otras celebraciones

- a) **La celebración del Sacramento de la reconciliación y los momentos de escucha de los fieles:** además de las medidas generales, se ha de escoger un espacio amplio, mantener la distancia social asegurando la confidencialidad. Tanto el fiel como el confesor deberán llevar mascarilla. Al acabar, se aconseja reiterar la higiene de manos y la limpieza de las superficies.
- b) **Bautismo:** Rito breve. En la administración del agua bautismal, hágase desde un recipiente al que no retorne el agua utilizada, evitando cualquier tipo de contacto entre los bautizandos. En las unciones se puede utilizar un algodón o

bastoncillo de un solo uso, incinerándose al terminar la celebración.

- c) **Confirmación:** En la crismación se puede utilizar un algodón o bastoncillo, como se ha indicado en el caso del bautismo. Obsérvese la higiene de manos entre cada contacto, cuando haya varios confirmandos.
- d) **Matrimonio:** Los anillos, arras, etc., deberán ser manipulados exclusivamente por los contrayentes. Manténganse la debida prudencia en la firma de los contrayentes y los testigos, así como en la entrega de la documentación correspondiente.
- e) **Unción de enfermos:** Rito breve. En la administración de los óleos puede utilizarse un algodón o bastoncillo como se ha indicado anteriormente. Los sacerdotes muy mayores o enfermos no deberían administrar este sacramento a personas que están infectadas por coronavirus. En todo caso, obsérvese las indicaciones de protección indicadas por las autoridades sanitarias correspondientes.
- f) **Exequias de difuntos:** Los funerales y las exequias seguirán los mismos criterios de la misa dominical. Aunque sea difícil en esos momentos de dolor, insistir en evitar los gestos de afecto que implican contacto personal y la importancia de mantener distancia de seguridad.

7.- Visitas a la Iglesia para la oración o adoración del Santísimo

- a) Seguir las pautas generales ofrecidas, evitando la concentración y señalando los lugares para la oración y la adoración
- b) No permitir visitas turísticas en la fases 1 y 2 de la desescalada.

8.- Utilización de dependencias parroquiales para reuniones o sesiones formativas

- a) En la segunda fase las reuniones en dependencias parroquiales seguirán las pautas utilizadas para las reuniones culturales previstas por el ministerio de sanidad que consiste en un máximo de $1/3$ de aforo en lugares cuyo aforo habitual es de 50 personas, respetando la distancia de seguridad y la utilización de mascarillas.
- b) En la tercera fase el aforo pasa a ser de $1/2$ en lugares de un aforo habitual de 50 personas y de $1/3$ en lugares de un aforo habitual de 80 personas en las mismas condiciones de distancia y utilización de mascarillas.

9.- Propuesta de inicio de puesta en marcha de estas medidas

Según las indicaciones recibidas, se comenzará la aplicación de estas medidas desde el lunes 11 de mayo, para que en las celebraciones del domingo 17 de mayo, tengamos una evaluación y una experiencia suficiente de los días anteriores.

Tarraconense

Els bisbes parlen de la Pasqua en temps de pandèmia Recull de les cartes dominicals dels bisbes amb seu a Catalunya 9 d'abril de 2020

Diumenge 12 d'abril l'Església celebra la Pasqua, la festa de l'alegria i de l'esperança, la celebració més important del calendari litúrgic, que ha d'omplir de veritable goig els nostres cors i les nostres llars. Enguany, enmig del dolor, la prova i la incertesa per la COVID-19, les següents paraules del papa Francesc són font d'esperança i consol: «On sembla que tot ha mort, a tot arreu tornen a aparèixer els brots de la resurrecció [...] enmig de la foscor sempre comença a brotar alguna cosa nova, que tard o d'hora produeix un fruit» (*Evangelii Gaudium* 276). Que Crist ressuscitat ens doni la força que necessitem en aquest temps de dolor i sofriment per viure en la fe, l'amor concret i l'esperança que no defrauda. Els bisbes de Catalunya centren els seus escrits dominicals a parlar de la Pasqua en temps de pandèmia.

L'arquebisbe de Tarragona, **Joan Planellas**, recorda que “Crist ens diu que per trobar la vida cal perdre la vida; per néixer, cal morir; per salvar-se, cal prendre la creu”. Afirmar que enmig de la greu crisi sanitària que vivim aquests dies, malgrat tot, “discernim en la humanitat una necessitat dolorosa i, en un cert sentit, profètica, d'esperança, com de respir per la vida”. Manifesta que “avui, dia de Pasqua, estem en condicions d'adreçar-vos un missatge d'esperança”: la causa de l'home –malgrat el sofriment, la creu i la mort– no està perduda, sinó que està en franc avantatge”. Diu que “mentre vivim en el món, no podem abolir la feblesa humana, ni el dolor, ni la mort temporal”, però que “tota misèria humana podrà tenir assistència i confort”, “coneixerà aquell gran valor que el secret dels cristians pot conferir a tota decadència humana”. I és que “l'esperança no s'apagarà, precisament en virtut d'aquest secret que avui ja no és tal”: l'anunci Pasqual. Destaca que “la nostra fe ens diu: Jesús ha ressuscitat” i que “sobre aquest realisme nosaltres, els creients, fonamentem la nostra força, la nostra esperança, així com la nostra

pròpia concepció de la vida, de la història i de la mateixa civilització terrenal”. Finalment, des de la perspectiva de la mort i la resurrecció del Crist, tan humana i al mateix temps tan divina, ens encoratja a “tornar a emprendre cada dia l’aventura de la fe enmig de les contrarietats i les tempestes del nostre món” i ens desitja una Santa Pasqua.

El **cardenal Joan Josep Omella**, exclama que “Crist ha ressuscitat” i que “aquesta bona notícia recorre avui el món sencer per anunciar en la foscor de la nit que l’Amor és més fort que la mort, que el mal no té l’última paraula, que allà on només hi ha dolor i desesperació germina la llavor de l’esperança”. Afirmar que “la resurrecció de Crist forma part del nucli de la nostra fe” i que “si Crist no hagués ressuscitat d’entre els morts, la nostra vida cristiana i la nostra fe serien un absurd”. Afirmar també que “la resurrecció de Jesús és la prova que la seva vida i la seva entrega fins a la mort van tenir un sentit” i que la resurrecció “ens ensenya que no hi ha creu sense glòria, ni mort sense una vida nova”. Recordar unes paraules del papa Francesc: «On sembla que tot ha mort, a tot arreu tornen a aparèixer els brots de la resurrecció [...] enmig de la foscor sempre comença a brotar alguna cosa nova, que tard o d’hora produeix un fruit». Manifestar que “Déu ens convida a sortir de la mediocritat de les nostres vides per començar a viure ja com a ressuscitats, com ho serem plenament a la fi dels temps” i que “Déu ens crida a veure Jesús ressuscitat en totes les persones amb què tractem cada dia” i diu que “només si estem disposats a viure com Ell va viure, fent la voluntat del Pare, podem fer vibrar els altres anunciant-los que Jesús ens estima, que va donar la seva vida per salvar-nos i que ara és viu al nostre costat cada dia”. Finalment, demana que “Maria, testimoni silenciós de la resurrecció, ens ajudi a mantenir viva la flama de la Pasqua, la flama de l’alegria i la flama de l’esperança, fins i tot, enmig d’aquesta dolorosa pandèmia que ens envolta”.

L’arquebisbe d’Urgell, **Joan Enric Vives**, diu que l’anunci de l’àngel als primers deixebles (“*per què busqueu entre els morts Aquell que viu? Ha ressuscitat!*”) “continua ressonant any rere any com un anunci que tergiversa els criteris mundans i ens obre a la realitat divina”. Afirmar que “en tot temps i en tota circumstància l’Església se sent dipositària d’aquest anunci salvador, i l’ofereix humil però convençuda, a tota la humanitat”, que “passi el que passi, sempre estem en mans de Déu i sempre es compleixen les seves

promeses de vida i d'amor" i que "també en temps de guerres i pandèmies, de tribulacions i de dificultats, l'amor vencerà". Manifesta que "la Resurrecció de Jesucrist d'entre els morts és una nova creació", que "la vida pren un relleu nou" i que "el que vivim en aquest món és ja un preàmbul i una anticipació de la plenitud que esperem i que rebrem agraïdament de la gràcia de Déu". Diu que d'aquí brolla l'alegria cristiana que "és el sentiment profund i convençut que, ni quan passem per les dificultats més greus, fins i tot quan morim, no són la darrera paraula de l'existència humana, sinó que la vida vencerà". Destaca que "avui és dia d'alegria i d'esperança: *"Avui és el dia en què ha obrat el Senyor; alegrem-nos-en i celebrem-ho!"* (Sl 117,24)", que "Crist ha triomfat, és Pasqua florida". Finalment, demana que "la Pasqua ens doni la força que tant necessitem en aquestes hores incertes per viure en la fe, l'amor concret i l'esperança que no defrauda" i ens desitja una "Santa Pasqua".

El bisbe de Sant Feliu de Llobregat, **Agustí Cortés**, recorda que fa unes setmanes va aprofundir en "algunes nits de Nicodem" i que "el vèiem ben proper, quan manifestava por i quan vivia en aquesta zona intermèdia entre la fe i l'ocultació". Recorda que "ens ha arribat un últim gest, que rehabilita Nicodem com a testimoni d'una fe sincera" i és que "al costat del seu amic Josep d'Arimatea, va ser capaç de transgredir la llei jugant-s'hi la fama i el lloc en el Sanedrí, en ungir el cos sense vida de Jesús amb una exagerada quantitat de perfum, mescla de mirra i àloe". Es pregunta si significa això que Nicodem va passar de la nit de la dissimulació i de la por a la llum de la fe i diu que "ens interessa molt respondre aquestes preguntes, perquè la por ha estat i continua sent un gran protagonista en aquest temps difícil de la pandèmia, i també perquè aquesta fe de Nicodem és avui la fe de molts". Diu que "resulta molt oportú plantejar-nos aquestes qüestions en primera persona: després de la Mort i Resurrecció de Crist ¿veiem ressuscitar la nostra fe, aquesta fe que supera les pors i va avançant a través de l'alba cap a ple dia?". Afirmar que "no sabem com va arribar a Nicodem la notícia de la Resurrecció de Jesús i quina va ser la seva reacció", però que "sí que sabem que el gest d'ungir el seu Cos va ser un acte de reconeixement i d'amor" i que la "Resurrecció pogué significar la confirmació de la fe incipient de Nicodem". Finalment, diu que "un cop coneguda la Resurrecció, el Cos de Crist espera ser ungit per la nostra fe, la nostra adoració i el nostre servei a favor del Poble de Déu, que continua viu en el

sagrament i en la comunió de germans” i que “això és viure com a ressuscitats”.

El bisbe de Terrassa, **Josep Àngel Saiz**, recorda que “durant aquesta setmana hem participat des de les nostres llars, com a església domèstica, de les celebracions centrals de la fe” i que aquest diumenge celebrem la Pasqua, “perquè Déu ha vençut la mort, el pecat, el dolor, el mal que afligeix la humanitat ahir, avui i sempre”. Diu que “expressem amb més força la nostra fe en Aquell que ha vençut la mort i ens crida a viure per sempre” i que “proclamem que l’esperança posada en Déu no defrauda, i que nosaltres som testimonis d’aquesta esperança en la família, amb els amics, a la feina, en els nostres ambients”. Destaca que “el Senyor ha ressuscitat, i és present a les nostres llars, en les famílies que durant aquestes setmanes tan dures esteu mantenint viva la flama de l’amor i la convivència”; “en els hospitals i en les residències de gent gran” i que el Senyor també és present “en totes les persones que tenen cura dels altres com a veritables àngels de la guarda, arriscant la pròpia vida”, “en totes les persones de bona voluntat que es lliuren al servei en els diferents àmbits”, “en els pastors que a hores d’ara voldrien ser al costat de les seves ovelles més necessitades, i pateixen pel confinament”, així com “en els sacerdots i diaques, en els membres de la vida consagrada, en les comunitats de vida contemplativa, i en tots vosaltres, que manteniu l’esperança enmig d’aquesta prova”. Finalment, ens desitja una bona i santa Pasqua i demana que el Senyor ens beneixi i ens ompli del seu amor, així com que ens alegrem i “no perdem l’esperança, perquè el Senyor ha ressuscitat i camina amb nosaltres”.

El bisbe de Vic, **Romà Casanova**, diu que “no oblidem que és Pasqua” i que “tota la realitat de salvació, de joia, de vida que es renova, pròpia de l’esdeveniment pasqual, ens demana obrir els ulls de la fe i de l’esperança per a capir-la en profunditat”. Constata que “hem passat i estem passant dies difícils, de molta lluita interior i exterior” i demana que “preguem, i fem de part nostra tot el que sigui a les nostres mans, a fi que s’escurci aquest temps de prova”. Afirmar que “seria bo de pensar en altres generacions de persones que en aquesta mateixa terra, en altres temps, han viscut situacions semblants” i recorda que “una cosa els unia amb nosaltres: tenien fe en Jesucrist” i “aquesta fe els va donar la força per a tornar a

començar”. Destaca que “la Pasqua cristiana ens porta la bona nova, sempre renovada, de la resurrecció de Jesucrist” i que el missatge que ha de ressonar ben fort en aquests moments, com en tants de la nostra història, és que “Crist és la nostra esperança viva”. Manifesta que “la Pasqua diferent d’aquest any ens porta clarament a l’esperança”, que “ha ressuscitat Crist, la nostra esperança” i que “amb ell podem mirar el nostre futur, i el de les nostres famílies i de la nostra societat, amb esperança”. Demana que “tant de sofriment en el cor i en les vides de tantes persones no sigui en va” i que “tots aprenuem les lliçons de veritable humanitat que ens portin a fer possible aquest món nou que brolla de Crist, mort i ressuscitat”. Finalment, diu que “l’Església d’avui, com la de tots els segles, no té altre missatge a proclamar que Crist que ha mort en la creu per salvar-nos i ha ressuscitat d’entre els morts per fer-nos justos”.

El bisbe de Tortosa, **Enric Benavent**, recorda l’Evangeli del diumenge de Pasqua, en el qual “Maria Magdalena va al sepulcre”, amb un cor “ple d’amor i de dolor”, “les coses no estan com ella imaginava”, ja que “la pedra havia estat treta”, “pensa que han robat el cos i avisa als apòstols”. Recorda també que “Pere i aquell deixeble que Jesús tant estimava acudeixen també i, a partir d’eixe moment, els deixebles començaran a viure un camí interior que els portarà a ser recuperats per a la fe”. Afirmar que “Pasqua és bona notícia per a tots els homes, no sols per als qui ja som creients”, que “Jesús vol arribar a tots, però respectant el camí de cadascú, com ho va fer amb els seus deixebles” i que “avui vol fer-se present en el nostre camí adaptant-se a cada situació personal”. Manifesta que “la celebració de la Pasqua no és perquè condemnem a un món no creient, sinó perquè ens alegrem de la nostra fe i creixem en el desig que tots arribin a conèixer i estimar Jesús”. Destaca que “la fe en Crist Ressuscitat sosté la nostra esperança” i que “en els moments de dificultat, quan no veiem sortida a les situacions que estem vivint, la Pasqua ens anuncia que la llum ens ve del Crist”. Diu que “quan ens sentim temptats a pensar que la prepotència del mal s’apodera del món, no oblidem que la victòria està en l’omnipotència de l’amor del Ressuscitat, una omnipotència que ens porta a un Regne que no és d’aquest món”. Finalment, demana que “el Senyor Ressuscitat sostingui la nostra fe i la nostra esperança en aquest temps de dolor i sofriment” i ens desitja una “bona pasqua”.

El bisbe de Lleida, **Salvador Giménez**, ens escriu a tots la seva reflexió invitant-nos a la serenitat i a l'esperança de la Pasqua. Recorda el misteri de la Redempció, el pas de la mort a la resurrecció del Senyor Jesús, de la tristesa davant el sofriment del divendres sant a l'alegria de la nova vida del diumenge de Pasqua. Diu que “els qui participem (la gran majoria, gràcies als mitjans audiovisuals) en la Vetlla Pasqual experimentem, una vegada més, la plenitud de la vida i el cant de l'esperança”. Vol referir-se a “una part de la Vetlla que té una connotació precisa en la manifestació de la nostra fe”: la primera part de la renovació de les promeses baptismals quan es parla de les renúncies. Afirmar que “la fe en Crist Ressuscitat ens concedeix la vida nova a la qual volem arribar renunciant al pecat, és a dir, a tot allò que significa una ruptura amb Déu i amb els altres”, renunciant a creure'ns els millors del nostre entorn, a veure'ns superiors als altres quan parlem o actuem, renunciant a creure que ja estem convertits del tot i no necessitem a ningú que ens acompanyi i aconselli... Exclama “com canviaria el nostre món si ens preparéssim per fer realitat aquestes renúncies!”. Manifesta que també renunciem “a les nostres enveges i odís, indiferències i desconfiances, materialismes i insolidaritats, injustícies i favoritismes, a les faltes de fe, esperança i caritat”, així com “al pecat com a negació de Déu, al mal com a signe del pecat en el món, a la violència com a contrària a la caritat...”. Finalment, diu que “només amb aquesta convicció acceptarem la vida nova de Jesucrist que rebutja la mort del germà” i ens desitja una “feliç Pasqua de Resurrecció”.

El bisbe de Girona, **Francesc Pardo**, per entendre el missatge de Pasqua, diu que “imaginem que som un equip de futbol”, que “no som gaire bons, però tot i això juguem en un torneig oficial”, que arribem a la final, que haurem de jugar contra l'equip més fort i que l'altre equip no s'hi presenta i l'àrbitre firma l'acta que ens fa guanyadors. Afegeix que “mentre estem celebrant el títol, arriba la resta de l'equip contrari i ens demana jugar el partit”, que hi estem d'acord, però els diem que oficialment nosaltres ja hem guanyat”. Afirmar que “aquest és sens dubte el gran missatge de Pasqua: amb Jesús ja hem guanyat! No hem de patir per assegurar la vida. Ell, amb la seva mort i resurrecció, ja ha firmat l'acta que ens ha fet guanyar”. Diu que “en professar aquesta fe en la resurrecció no som cecs ni somniadors”, que “sabem perfectament que el dolor físic i moral assetja moltes persones” i que “no deixem de banda ni la pan-

dèmia que estem vivint, ni el càncer, ni la sida, ni la droga, ni la fam...”. Es pregunta com podem creure en la victòria de Jesús sobre el mal i la mort, i respon que “tenim el testimoni dels apòstols, dels primers màrtirs i dels màrtirs de totes les generacions que, sense voler morir, varen preferir ser fidels a Jesús Ressuscitat, confirmant la seva fe abans que allargar uns anys la seva vida humana” i que “tenim l’existència i la missió de l’Església, de les seves comunitats i institucions, des de Jesús Ressuscitat fins avui, arreu del món”. Finalment, diu que “ara se’ns demana que visquem de veritat tal com ell ens va indicar i mostrar, sense por pel resultat, però amb tot l’esforç i superant totes les dificultats, amb fe, esperança i amor perquè ja hem guanyat gràcies a ell” i exclama que per això “ens desitgem una joiosa Pasqua de Resurrecció”

El bisbe de Solsona, **Xavier Novell**, recorda unes paraules del papa Francesc del darrer capítol de *l’Evangeli Gaudium*, “especialment lluminoses en aquest tridu pasqual tan inèdit”: “La seva resurrecció [de Jesús] no és una cosa del passat; comporta una força de vida que ha penetrat el món. On sembla que tot ha mort, a tot arreu tornen a aparèixer els brots de la resurrecció. És una força imparable. És veritat que moltes vegades sembla que Déu no existís: veiem injustícies, maldats, indiferències i crueltats que no cedeixen. Però també és cert que enmig de la foscor sempre comença a brotar alguna cosa nova, que tard o d’hora produeix un fruit”. Diu que “estem submergits en un divendres de passió dur i, fins i tot, insuportable” i que “molts exclamem: Déu meu, quin llarg i difícil divendres sant!”. Afirmar que “les paraules del Papa ens recorden, però, que Crist ha vençut la mort”, que “després del sofriment d’aquest divendres i del silenci del dissabte, esclata la força i la vida del Ressuscitat, també en aquesta Pasqua tan extraordinària”. Manifesta que “enguany, més que mai, el misteri de la Pasqua no es queda en la memòria sinó que s’actualitza i transforma tots els sofriments i els dols d’aquest final d’hivern”. Diu que “la vida ressuscitada no porta mai el vestit de l’individualisme, de l’autoprotecció, la distància i l’aïllament” i que “la Pasqua opera en els cors una transformació justament en el sentit contrari: una vida senzilla, sòbria, lliure, feliç perquè s’assenta en la relació amorosa amb Déu i amb els altres”. Finalment, ens desitja a tots, més que mai, una bona Pasqua.

Necrològica

Monsenyor Josep Mª Tomàs i Prats

El matí del 26 d'abril, diumenge III de Pasqua, el Senyor Ressuscitat venia a endur-se Monsenyor Josep Mª Tomàs i Prats que des de feia setmanes vivia a la Residència sacerdotal “Sant Miquel Arcàngel”. El vespre abans el Sr. Bisbe li administrava els Sagraments que rebé conscient en companyia de la seva germana Tere.

Havia nascut el 5-XII-1933 a sant Jaume d'Enveja, llavors Pedania de Tortosa. L'any 2007 publicà un interessant llibre sobre “Història i Etnografia” del seu poble. Cursà els Estudis Eclesiàstics al Seminari de Tortosa i fou ordenat sacerdot el 28-X-56. Estrenà el Ministeri sacerdotal a La Ràpita com a Vicari, essent cofundador de la Revista “Ràpita” on seguia col·laborant. L'any 1970 el bisbe Carles el nomenà Vice-Rector del Seminari. L'any 1973 fou nomenat Director del Col·legi Diocesà “Bisbe Moll” i l'any 1984 Director Espiritual del Seminari.

Apòstol amb ànima de catequista i expert en la matèria pels estudis de Pedagogia Catequètica a Madrid, a més de ser-ne professor al Seminari, fou durant dinou anys Delegat Diocesà de Catequesis dinamitzant l'acció catequètica; publicà Manuals de Catequesis molt emprats al nostre Bisbat i fora. També exercí vint-i-cinc anys com a Delegat diocesà d'Ensenyament, promovent la formació permanent del professorat de Religió. Fou igualment molts anys Delegat Diocesà de Patrimoni.

Com a membre de la Comissió Executiva, va participar en primera línia a la preparació i realització del Sínode Diocesà 1984-88. L'any 1992 el bisbe Martínez Sistach el nomenà Vicari General, essent l'estiu del 1997 Administrador Diocesà “Sede Vacante”.

El bisbe Salinas el confirmà com a Vicari General fins el 26-XI-2006. Canonge de la Seu tortosina des de l'any 1998, en fou el Degà del 2005 al 2012. El 29-XI-2003 sant Joan-Pau II li concedí el títol de Prelat d'Honor de Sa Santedat.

Fou dels primers Consiliaris dels Equips matrimonials de la Mare de Déu (EMD) a la Diòcesi als anys 70, acompanyant-los fins ara que han esdevingut “Equip de Vídues”. També ha estat gran impulsor dels Grups d’Oració i Amistat (GOA).

Que frueixi de la companyia del Senyor aquest Prevere exemplar, gran motor de la vitalitat i comunió diocesanes al nostre Bisbat.

Sumari

BISBAT

Sr. Bisbe

HOMILIES

Homilia del Sr. Bisbe en l'Eucaristia de Diumenge de Rams.....	167
Homilia del Sr. Bisbe en la celebració de la Cena del Senyor.....	169
Homilia del Sr. Bisbe en la celebració de la Passió del Senyor. Divendres Sant.....	172
Homilia del Sr. Bisbe en el Diumenge de Pasqua de Resurrecció.....	174

PARAULES DE VIDA: Va voler semblar-se en tot als seus germans.....	176
Pasqua: Festa de la fe i de l'esperança.....	178
Pasqua, festa del perdó i del testimoniatge.....	179
L'Església naix de la Pasqua.....	180
Quiso parecerse en todo a sus hermanos	182
Pascua: fiesta de la fe y de la esperanza	183
Pascua, fiesta del perdón y del testimonio.....	185
La Iglesia nace de la Pascua	186

CARTA PASTORAL ALS PREVERES: 5-4-2020.....	188
ACTIVITATS DE D. ENRIQUE BENAVENT VIDAL, bisbe de Tortosa. <i>Abril 2020</i>	191

Vicaria General

Comunicat dels suggeriments del Consell del Presbiteri sobre l'aportació del clergat als afectats pel Covid-19.....	192
---	-----

Caritas Diocesana

Carta en motiu de la pandèmia per Covid-19. <i>Abril 2020</i>	194
---	-----

Crònica diocesana

Recull de notícies publicades en el setmanari "Vida Diocesana". <i>Abril 2020</i>	197
---	-----

CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Comissió executiva

Nota en relació a la situació de alarma que ha provocat la pandèmia y con motivo de la celebració de la Setmana Santa. 05-04-2020.....	200
Carta sobre la responsabilidad económica ante la pandemia. <i>Anunciamos tu muerte, proclamamos tu resurrección. ¡Ven Señor Jesús! 19-04-2020</i>	204
Nota ante el inicio de la salida del confinamiento. Medidas de prevención para la celebración del culto público en los templos católicos durante la desescalada de las medidas restrictivas en tiempo de pandemia 29-04-2020.....	206
Medidas de prevención para la celebración del culto público	207

TARRACONENSE

Els bisbes parlen de la Pasqua en temps de pandèmia. Recull de les cartes dominicals
dels bisbes amb seu a Catalunya. *9 d'abril de 2020*..... 213

NECROLÒGICA

Mons. Josep Ma. Tomàs i Prats..... 220

Disponibile

Disponible

Disponible